

KARATE KÖLYÖK MAGÁNÓVODA NEVELÉSI PROGRAM 2013.

“ Ha a jövő évről akarsz gondoskodni, vess magot;
ha egy évtizeddel számolsz, ültess fát!
Ha terved egy életre szól, embert nevelj!”
(kínai bölcsesség)

Törvényi megfeleltetés

Alaptörvény

- Magyarország Alaptörvénye (2011. április 25.)

Törvények

- A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény módosításáról
- 1997. tv. XXXI. törvény A gyermekek védelméről és jogairól

Rendeletek

- 363/2012. (XII.17.) számú Kormányrendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjának kiadásáról
- 229/2012. (VIII. 28.) Kormányrendelet a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény végrehajtásáról
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI-rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 229/20012. (VIII. 28.) Kormányrendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról
- 30/2012. (IX. 28.) EMMI-rendelet az esélyegyenlőséget szolgáló intézkedések és az integrációs rendszerben részt vevő intézmények és az ezen intézményekben dolgozó pedagógusok 2012. évi támogatásáról
- 15/2013. (II. 26.) EMMI-rendelet a pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről
- 277/1997. (XII.22.) Korm. rendelet a pedagógus-továbbképzésről, a pedagógus-szakvizsgáról, amely a továbbképzésben részt vevők juttatásairól és kedvezményeiről

Az intézmény hivatalos adatai

Az óvoda neve: *KARATE KÖLYÖK MAGÁNÓVODA*

OM azonosító száma: 200 026

Székhelye, telefonszáma: *1183 Budapest Korpona u 5.*

telefonszám: 06 1 290 42 24

Fenntartó számlaszáma : Pátria Takarékszövetkezet, 65100118- 11363837

Fenntartója : 2001- 2003-ig Angerman Lászlóné
2003- 2012-ig Óvoda sportért Alapítvány
2012- Óvodasport Nonprofit Kft

Fenntartó címe. 1183 Budapest Korpona u 5.

Az óvoda alapításának helye ideje: 1183 Bp . Korpona u 5. 2001. szept 1.

Az óvoda alapítója. Angerman Lászlóné 2001.

Vállalkozói igazolvány száma: EV-014447

2003-tól. 7.PK. 60747/2002

2012-től V-B-012/03854- 10/2012

Működés körzete: elsősorban Bp. XVIII ker., ezen kívül, aki ide kívánja hordani gyermekét

Csoport száma: egy vegyes csoport

Maximális gyermeklétszám: 25 fő

Az óvoda jogállása: jogi személy

Az óvoda alapfeladata: 8510 alapfokú oktatás, óvodai nevelés ellátás, iskolai életmódra felkészítés, a nevelőtestület által elfogadott é és a fenntartó által jóváhagyott – óvodai nevelési program alapján folyik.

Kiegészítő tevékenység: 9319 egyéb sporttevékenység
5629 egyéb vendéglátás
8551 sport szabadidős képzés
4339 M.n.s. egyéb szárazföldi személyszállítás
8881 Gyermek napközbeni ellátása
9311 Sportlétesítmény működtetése
9313 Testedzési szolgáltatás

Az intézmény gazdálkodási jogköre: Önállóan gazdálkodó
Az évente megállapított előirányzatok felett az intézmény teljes jogkörrel rendelkezik

Az intézmény típusa: köznevelési intézmény, óvoda

Az óvoda vezetője, a program benyújtója: Angerman Lászlóné

Felügyeleti szerv: a, Az óvoda szakmai és törvényességi

felügyeletét az Óvodasport Nonprofit Kft
látja el
b, A fenntartói tevékenység törvényességi
felügyeletét Bp. Főváros Kormányhivatala
látja el.

Az intézmény a képviselőtestület által jóváhagyott helyi nevelési program szerint látja el hároméves kortól az iskolába járáshoz szükséges fejlettség eléréséig-
legfeljebb hétéves korig- az óvodai nevelés és iskolai életmódra felkészítését.

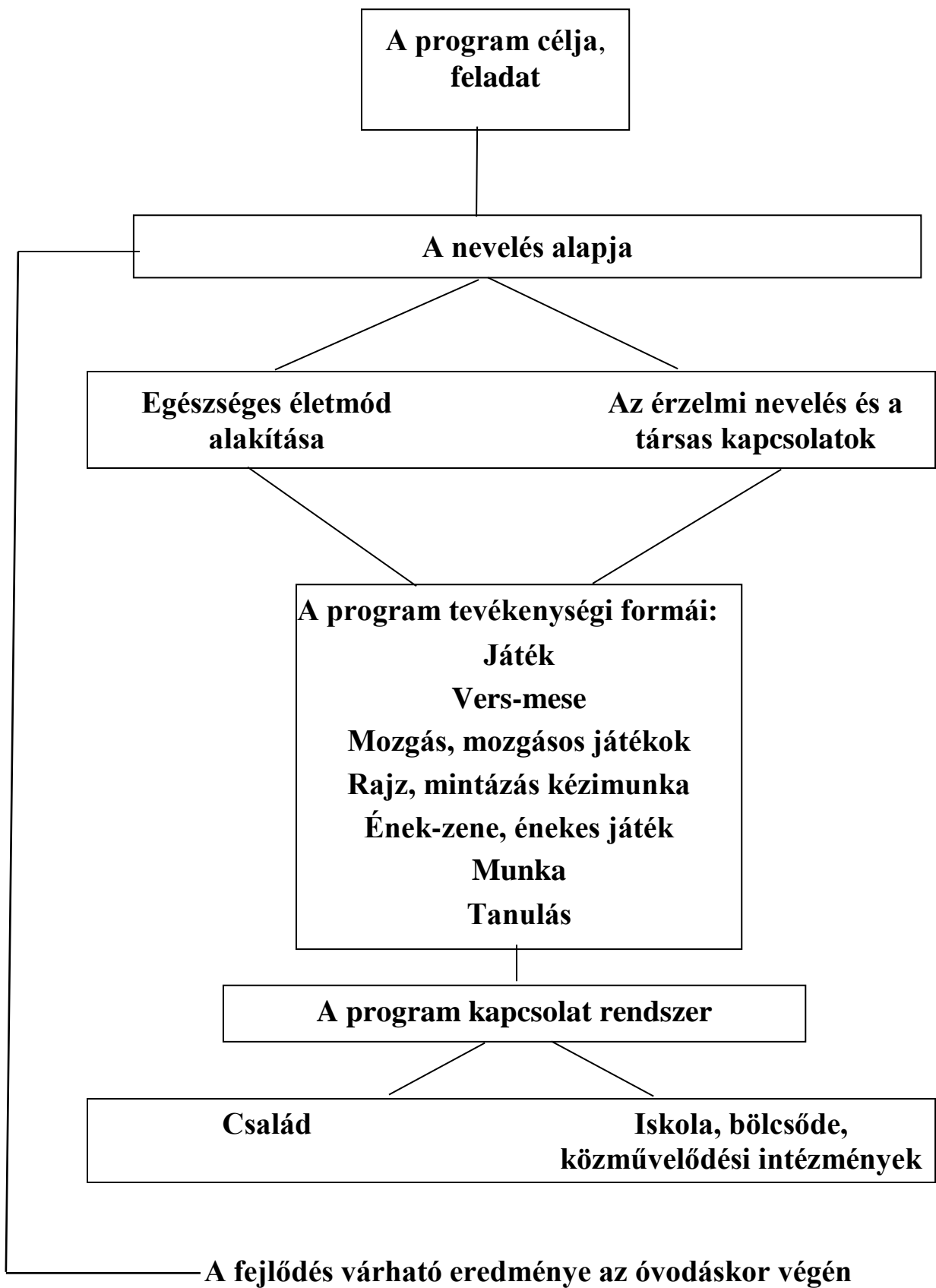
Bevezetés

Helyi Nevelési Programunk módosítására, a törvényi változások miatt került sor, és 2012 óta intézményünk tárgyi és személyi feltételeiben is fejlődés, változás történt. A feltételek módosulásának következtében fejlődött a nevelőtestület szakmai összehangoltsága, változott napi gyakorlata.

A módosítás szempontjai voltak:

- eddigi pozitívumok megtartása
- Nyitott befogadó szemlélet, feltétel nélküli szeretet
- Környezetünk ismerete és védelme
- a mostanra kialakult gyakorlat, mely alapját képezi mostanra kialakult programunknak

A program rendszer táblája

<i>AZ INTÉZMÉNY HIVATALOS ADATAI</i>	3
A PROGRAM RENDSZER TÁBLÁJA.....	6
1. AZ ÓVODA SZEMÉLYI FELTÉTELEI.....	9
1.2. AZ ÓVODA TÁRGYI FELTÉTELEI	9
1.3. AZ ÓVODÁNAK A PROGRAM CÉLJAIHOZ RENDELTELSZERE	10
2. HELYZETELEMZÉS.....	11
2.1. CÉLJAINK-GYERMEKKÉPÜNK	12
2.2. FELADATAINK	12
2.3. PEDAGÓGIAI MUNKÁNK VEZÉRMOTÍVUMA	12
2.4. NAPIREND	14
3. NEVELÉSÜNK ALAPJA	18
3.1. EGÉSZSÉGES ÉLETMÓD KIALAKÍTÁSA	18
3.2. ÉRZELMI NEVELÉS, SZOCIALIZÁCIÓ	22
4. TEVÉKENYSÉGFORMÁK	25
4.1. JÁTÉK	25
4.2. ANYANYELVI NEVELÉS, VERS-MESE.....	29
4.3. MOZGÁS, MOZGÁSOS JÁTÉKOK, TAEKWONDO FOGLALKOZÁS	32
4.4. A KÜLSŐ VILÁG TEVÉKENY MEGISMERÉSE	38
4.4.1 A TERMÉSZET ÉS TÁRSADALMI KÖRNYEZET MEGISMERÉSE	39
4.5. RAJZ, MINTÁZÁS, KÉZIMUNKA.....	43
4.6. ÉNEK-ZENE, ÉNEKES JÁTÉKOK.....	44
4.7. MUNKA	48
4.8. A TEVÉKENYSÉGBEN MEGVALÓSULÓ TANULÁS	51
5. AZ ÓVODA HAGYOMÁNYOS ÜNNEPEI ÉS EGYÉB RENDEZVÉNYEI.....	52
5.1. AZ ÓVODA ÜNNEPEI, HAGYOMÁNYAI.....	53
5.2. AZ ÓVODA KIRÁNDULÁSAI	53
5.3. AZ ÓVODA SPORT PROGRAMJAI.....	53
6. AZ ÓVODA KAPCSOLATAI	54

6.1. ÓVODA- CSALÁD.....	54
6.2. ÓVODA- BÖLCSŐDE.....	54
6.3. ÓVODA-ISKOLA.....	54
6.4. EGYÉB KAPCSOLATOK.....	54
7. SAJÁTOS FELADATAINK, SPECIÁLIS SZOLGÁLTATÁSAINK.....	55
7.1. GYERMEKVÉDELMI MUNKA AZ ÓVODÁBAN.....	55
7.2. SPECIÁLIS SZOLGÁLTATÁSAINK.....	56
ÓVODÁNKBAN NINCS HH-S ÉS SNI-S GYERMEK.8. ÓVODÁNK ELLENŐRZÉSI, ÉRTÉKELÉSI RENDSZERE	56
8. ÓVODÁNK ELLENŐRZÉSI, ÉRTÉKELÉSI RENDSZERE.....	57
8.1. ÍRÁSOS DOKUMENTUMOK.....	57
8.2.A PEDAGÓGIAI GYAKORLAT ELLENŐRZÉSE, ÉRTÉKELÉSE KÉT SZINTEN TÖRTÉNIK:.....	61
9. ÉRVÉNYESSÉGI NYILATKOZAT.....	63
9.1.A HELYI NEVELÉSI PROGRAM ÉRVÉNYESSÉGI IDEJE: 2013. SZEPTEMBERTŐL VISSZAVONÁSIG.....	63
9.2.A HELYI NEVELÉSI PROGRAM MÓDOSÍTÁSÁNAK LEHETSÉGES INDOKAI:.....	63
10. A NEVELÉSI PROGRAM VÉGREHAJTÁSÁHOZ SZÜKSÉGES, A NEVELŐMUNKÁT SEGÍTŐ ESZKÖZ ÉS FELSZERELÉSEK JEGYZÉKE.....	64

1. Az óvoda személyi feltételei

Az óvoda dolgozói

Felsőfokú végzettségű főállású óvónők száma: 2 fő

Pedagógiai munkát segítő főállású szakképzett dajkák, gondozónők száma: 1 fő

Pedagógiai munkát segítő fél állású szakképesítés nélküli dajkák száma: 1 fő

Pedagógusképünk: olyan óvodapedagógusok akikre, a humanizmus, a pedagógiai optimizmus, a megértés, együttérzés, elfogadás, a segítőkészséget előtérbe helyezés, a gyermeki jogok tiszteletben tartása jellemző.

1.2. Az óvoda tárgyi feltételei

Óvodaépületünk egészségügyi szempontból jó, mesterséges környezet a fejlődő gyermekek optimális testi és szellemi tevékenységéhez.

Az udvar és játszókert

A gyorsan növekvő, fejlődő, nagy mozgásigényű gyermeki szervezet számára létfontosságú, hogy rendszeresen tartózkodjon levegőn. Az udvar tagolt, tágas, parkosított, elegendő árnyékos hely áll rendelkezésre. A tartalmas udvari játékhoz és munkához meghatározott feltételeket alakítottunk ki. Az udvari játékkészlet csúszdás várkomplexummal, bástyaszerű homokozóval, kutyás rugósjátékkal, focipályával és új járművekkel bővült.

A helyiségek és berendezésük

A gyermekek méreteinek megfelelő ülő és fekvő bútorok segítenek megelőzni a rossz testtartást. A csoportszoba színes, vidám bútoraival, a fából készült galériával, és fűzfából fonott kiegészítőkkel kívánunk jó közérzetet biztosítani, a gyermekeknek a napi elfoglaltsághoz. A helyiségek légtere a gyermekek létszámnak megfelelő. Az öltözőbe kényelmes, jellel ellátott szekrény és ülőpad van. A váltócipő alkalmazása természetes. Mindenütt 22°C-os helyiség hőmérsékletet biztosítunk. Fontos a folyamatos szellőztetés, mert a meleg nedves levegő nehezíti a szervezet hő leadását és a gyermekek bágyadtak lesznek, figyelmük, felfogó képességük csökken.

A teremben annyi nyitott polcot tettünk be, amennyi a játékok, foglalkozási anyagok, eszközök elhelyezésére elegendő. Az ablakokra jó fényáteresztő természetes világítást nem zavaró, esztétikus, könnyen mosható függönyök kerültek. Alváshoz a sötétítés zsalugáter becsukásával oldható meg.

A személyi higiéniai helyiségek

A WC-k alacsony építésűek, a vízöblítők könnyen kezelhetők. Szappan és a jellel ellátott törülköző a testápolást, fésűtartó és a falitükör a haj rendbetartását segíti. Egy polc a fogkefék és fogmosó poharak tárolására szolgál.

Tornaszoba

A taekwondó foglalkozásokhoz nélkülözhetetlen puzzle rendszerű 2,5 cm-es tatami biztosítja, hogy egészségkímélő, biztonságos környezetben mozogjanak úgy a gyermekek, hogy ne fázzanak fel. A kiemelt mozgáshoz szükséges tornapad, tornaszőnyeg, bordásfal és egyéni fejlesztést szolgáló speciális felszerelések adottak.

1.3. Az óvodának a program céljaihoz rendelt eszközrendszere

A nevelőmunkát segítő játékok és egyéb eszközök

Mozgásos játékokhoz lépegetők, egyensúlyozó korong, kötél, trambulín, magasugró mérce áll rendelkezésre, amelyet a nap folyamán folyamatosan használhatnak.

Az udvaron jó minőségű roller, tandem kerékpár és tricikli segít, hogy fejlődjön a gyermekek egyensúlyérzéke.

Különböző játéktevékenységekhez, tanuláshoz az Oktatási Minisztérium rendelete alapján az eszköznormának való megfeleléshez az alapok megvannak, amelyet saját készítésű játékokkal, bábokkal kívánunk kiegészíteni. Készségek képességek fejlesztéséhez sok új társasjáték, puzzle, kisautó és a szerepjátékokhoz speciális kiegészítők kerültek a polcokra.

Mesekönyveink igényesek, esztétikusak, a gyermekek életkorának megfelelő meséket, verseket, mondókákat tartalmaznak. Készletünket a gyermekek igényei szerint bővítjük. Szakkönyveink színvonalasak, sok segítséget nyújtanak a felkészülésben.

Programunk megvalósításához bővítjük fejlesztő játékainkat, zenei kelléktárunkat, mozgásfejlesztési eszközeinket, az udvari felszereléseket, a meglévőket karbantartjuk.

2. Helyzetelemzés

Óvodánk családi házas, kertvárosi környezetben található. Lakóházunk átalakításával nagy tágas csoportszoba, kiszolgáló helyiségek, parkosított sokféle játéklehetőséget kínáló udvar, a pincében kialakított a gyermekek testedzésére szolgáló tornaszoba, a szülőkkel történő beszélgetések céljára kialakított nevelőtestületi szoba biztosítja, hogy a hozzánk jövő gyermekek jó közérzettel, szívesen töltsék napjaikat óvodánkban.

A gyermekek személyiségét tisztelő, szerető, az óvónői pálya iránt mély elhivatottságot érző két óvodapedagógus, és dajkák várják a gyermekeket.

Programunk alapelve:

Szeretetteljes, biztonságérzetet sugárzó, érzelemben gazdag óvodai élet megteremtése.

Fő profilunk:

Az egészséges életmódra, a mozgás szeretetére épülő életvitel igényére nevelés, különös tekintettel a mozgásfejlesztésre, a mozgás lehetőségek folyamatos biztosítására, valamint az érzelmi alapigények kielégítésére nevelés. Legyen büszke magyarságára, ismerje meg népének kultúráját, hagyományait.

Egy vegyes életkorú, 3-7 éves korig, 25 fős létszámú csoport fogadására van lehetőség. Fontos számunkra, hogy a családi nevelést tiszteletbe tartva következetes, szeretetteljes, őszinte, minden gyermek számára elfogadó légkör alakuljon ki. A gyermekek egészséges személyiségfejlődésében meghatározó jelentőséggel bír a család. Minden család közvetít valamilyen értéket a gyermekek felé még akkor is ha nem minden funkcióját teljesíti maradéktalanul. A gyermekek nevelését és a családi nevelés kiegészítését vállaljuk fel. Saját tapasztalat mutatja, hogy a magánóvodába járó gyermekek nagy részénél elég sajátos otthonról eredő problémákkal kell szembesülni.

A gyermekek érzelmi felzárkóztatása során az alábbi gondokkal kell megküzdenünk:

Az anyagi javak előtermésére fordított, túlzott figyelem következtében "elárvulttá" válik a családban. Kicsit sajátos ez a szóhasználat, de ez fejezi ki legszemléletesebben egyes gyermekek lelkiállapotát.

A másik véglet, amikor az igen elkényeztető, birtokló nevelés hatására, olyan túlféltés alakul ki a szülőnek a gyermek felé, ami egészséges személyiségfejlődését erősen veszélyezteti.

A kellő szellemi kultúrával rendelkező családokban előfordul olyan túlterhelés, amelynek helytelen inergazdagsága a gyermekek egyéniségét figyelmen kívül hagyva okoznak ellenállást, passzivitást, ami szintén akadálya lehet az egészséges személyiségfejlődésnek.

Programunkban tehát olyan három irányból érkező nehézségeket kell összehangolni és valamiféle harmónia felé terelni a családdal együttműködve, hogy a lehető legjobb utat válasszuk ahhoz, hogy a tőlünk kikerülő gyermekeket szabad lelkiismerettel indítsuk iskolába.

2.1. Céljaink-gyermekképünk

A gyermekek sokoldalú, harmonikus fejlődésének biztosítása, élménygazdag környezetben személyiségük kibontakoztatásának elősegítése, az életkori és egyéni sajátosságok és eltérő fejlődési ütem tiszteletben tartásával önálló gondolkodású autonóm személyiséggé váljanak.

Olyan nemzedéket szeretnénk nevelni, melynek az **egészséges életmód, a természetvédelem, a kulturált viselkedés** nem csupán nagybetűs plakát, hanem életmód!

Programunkkal biztosítani szeretnénk olyan tevékenységi rendszer kiépülését, melyben az élmények hatása dominál. A gyermekek számára a legfőbb modell a felnőtt, akinek tevékenysége, beszéde, viselkedése példaértékű. Az óvodában folyó nevelőmunka során feladat mindig az óvónőé, a kisgyermeké a lehetőség.

2.2. Feladataink

A gyermekek testi és lelki szükségleteinek kielégítése, az egészséges életmód alakításával az érzelmi nevelés és a szocializáció biztosításával, valamint az értelmi nevelés megvalósításával. Az ehhez szükséges utat a szerető és alapos szakmai tudással rendelkező óvónők irányító munkája által a gyermekek úgy járják végig, hogy közben jól érezzék magukat. A tapasztalatok, élmények, a személyes példa, példamutatások váltsanak ki olyan pozitív érzelmeket, mint a szeretet, vonzalom, gondoskodás, tisztelet, jóérzések sokassága.

2.3. Pedagógiai munkánk vezérmotívuma

Már a régi rómaiak az "Ép testben ép lélek" alapelv szerint nevelték a gyermekeket. Ez számunkra is nagy jelentőséggel bír. Fontos, hogy a szülők azért válasszák a **Karate Kölyök Óvodát**, mert itt látják biztosítva az általuk is elképzelt nevelést.

A gyermekek megértése, elfogadása a szülők, megismerésével kezdődik.

Számunkra legfontosabb a szülőkkel való beszélgetéskor a következőket hangsúlyozni:

- minden gyermekeket önálló személyiségnek kell tekinteni,
- az anyagi javak utáni vágyak kielégítése kevés, hogy megfelelően fejlődjön,
- minden nap a testi és lelki értékek adását kell szem előtt tartani,
- figyelni kell az érzelmi szükségleteikre,
- csak, ha érzi szeretetünket, tudja elfogadni és teljesíteni kérésünket,
- feltétel nélkül kell szeretni őket, hogy az érzelmi jelzésekre (harag, félelem, aggodás) oda tudjunk figyelni.

A gyermekek csak egyszer nőnek fel, úgy a pedagógus felelőssége hatalmas, mert megismételhetetlen nevelési folyamatról van szó.

Az egyénre való figyelmet elengedhetetlennek tartjuk, hiszen a gyermekek különböző adottságokkal születnek, különböző körülmények között nevelődnek. A különbségek természetesen, amelyeket tudomásul kell vennünk akár élményeiket, érzelmeiket, magatartásukat, értelmi képességeiket tekintve és ezért velük való bánásmód nem lehet azonos. Ebből a szemléletből kiindulva töretlen hitük van abban, hogy a gyermekeink személyiségfejlesztését meleg, határozott nevelőmunkánk során a legkedvezőbb irányba tudjuk terelni, amelyhez segítségként alkalmazzuk Porkolábné Dr. Balogh Katalin "Komplex Prevenziós Óvodai Programját."

“Mindig egész fele törj. De ha egészsznek lenni nem bírsz, láncszemként illeszd egy nagy egészbe magad!”

/Schiller/

Sikerkritérium

A szeretet amellyel körül vesszük a gyerekeket nevelő szeretet, amely nem múlhat el soha. Ha mindnyájunkban megvan ez a törekvés, egy olyan nevelői közösség alakul, amely bármilyen problémával meg tud küzdeni!

- Az erények megalapozódnak: felebaráti szeretet, megbocsátás, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség stb.
- Tud rácsodálkozni a világra, ki tudja fejezni örömét.
- A gyermek nyitott a világ felé és bizakodó.
- Ünnepeink megélésében örömmel cselekvően vesz részt.

2.4. Napirend

Szeptember 1.-től-május 31.-ig

Tevékenység	A tevékenység megnevezése
7.00 -09. 00	- Reggeli gyülekezés - Játék a csoportszobában
8.30 – 9.30	-Testápolás, reggeli mese- vers kezdeményezés, ének, énekes játék
9.00 – 11.00	Egyéni és csoportos tevékenységek, részképességek fejlesztése - A környezetben szerzett élmények, tapasztalatok rendszerezése, esetenként egész csoportos szervezés formájában Angol nyelvhez szoktatás Úszás Korcsolya Sakk Taekwondo foglalkozás Testnevelés foglalkozás Logopédiai foglalkozás
11.00 – 12.00	- Játék a szabadban, szervezett és szabad mozgás - Kocogás, futás, szabad mozgásos tevékenységek
12.00 -13.00	- Testápolás, ebéd
13.00 -15.00	- Csendes pihenő
15.00 -17.00	- Ébresztő testápolás, uzsonna
15.00 – 17.00	- Játék a csoportban, vagy a szabadban

Heti egy alkalommal:

1. szervezett mozgásos tevékenységek
2. úszás
3. sakk

Heti két alkalommal

taekwondo foglalkozás
angol nyelvhez szoktatás

A napirendben jelölt időszakok részletesebb magyarázata:

- Óvodába érkezéstől a reggeli étkezésig szabad játék, egyéni fejlesztés a csoportszobában vagy az udvaron
- Étkezés: gondozási feladatok, reggelizés
- Délelőtt: szabad játék, az óvónő kezdeményezése alapján, foglalkozások beépítése a délelőtti életbe.
- Időjárástó függően levegőzés, séta, kirándulás, udvari játék
- Étkezés: gondozási feladatok, ebéd
- Pihenés: korcsoporttól függően 1-2 óra, a gyermekek életkorának és egyéni igényeiknek megfelelően, megfelelő differenciálás, nagyobbaknak csendes elfoglaltság biztosítása.

- Étkezés: gondozási feladatok, uzsonna
- Délután: időjárásfüggően játék a csoportszobában, vagy az udvaron. Szükség szerint egyéni fejlesztés a szülő megérkezéséig.

Heti rend

Szeptember 1.-től-május 31.-ig

Kötött tevékenység		Kötetlen tevékenység Szabadon választható tevékenység	
Tevékenység ideje	Tevékenység megnevezése	Tevékenység ideje	Tevékenység megnevezése
A hét meghatározott napján	Mozgásos játékok	A hét minden napján	- Játék - Munka jellegű tevékenység
Azokon a napokon, amikor nincs mozgásos tevékenység	Mindennapos testnevelés	Nincs meghatározott napja (a gyermekek spontán érdeklődése alapján, vagy a gyermekek és az óvodapedagógus megbeszélése szerint)	– Vers-mese – Ének-zene, énekes játék - Külső világ tevékeny megismerése, benne környezetünk mennyiségi és formai összefüggései – Rajzolás, mintázás, kézi-munka
Egy nap Egy nap Két nap Két nap	délelőtt délelőtt délelőtt délelőtt	sakk úszás angol nyelvhez szoktatás taekwondo foglalkozás	

Napirend
Június 1.-től- augusztus 31.-ig

Tevékenység	A tevékenység megnevezése
7-12.-ig	<ul style="list-style-type: none"> - Gyülekezés, játék, folyamatos reggeli - Levegőzés, játék egyéb szabadon választott tevékenység - Mindennapos testnevelés - Szabad mozgás, napfürdőzés, pancsolás, - Kirándulás erdőbe, játszótérre
12-15.-ig	<ul style="list-style-type: none"> - Testápolás, ebéd - Csendes pihenő
15-17.-ig	<ul style="list-style-type: none"> - Ébresztő testápolás, uzsonna
17-17.30.-ig	<ul style="list-style-type: none"> - Gyermekfelügyelet

Nyári napirendben a reggeli és délutáni étkezés megfelelő időjárás esetén a teraszon történik minden gyermekek számára.

Heti rend

Június 1.-től- augusztus 31.-ig

Kötött tevékenység		Kötetlen tevékenység Szabadon választható tevékenység	
Tevékenység ideje	Tevékenység megnevezése	Tevékenység ideje	Tevékenység megnevezése
A hét minden napján	Mozgásos játékok	1.Nincs meghatározott napja 2. A gyermekek spontán érdeklődése alapján 3. A gyermekek vagy a óvodapedagógus kezdeményezésére	– Vers-mese – Ének-zene, énekes játék - Külső világ tevékeny megismerése, benne környezetünk mennyiségi és formai összefüggései – Rajzolás, mintázás, kézi-munka

3. Nevelésünk alapja

Nevelésünk fő alapját a nevelés fő feladat csoportjai képezik:

- egészséges életmódra nevelés
- érzelmi nevelés, szocializáció

3.1. Egészséges életmód kialakítása

Célja

A gyermekek egészséges életvitel igényének megalapozása, testi fejlődésük elősegítése.

Feladata

- A gyermekek gondozása, testi szükségleteik, mozgásigényük kielégítése
- A gyermekek egészségének védelme, edzettségének biztosítása
- A gyermekek fejlődéséhez szükséges környezet biztosítása
- A gyermekek gondozása, testi szükségleteik, mozgásigényük kielégítése

Speciális feladat

A taekwondo által testi értelmi szociális képességeik fejlesztése. Sportos mozgáson alapuló életszemlélet csíráinak elültetése.

Higiéniai szokások, szabályok kialakítása

- Tisztálkodás: kézmosás, törölközés, fésülködés
bőrápolás, arctisztítás,
fogápolás helyes, rendszeres végzésére szoktatás, nevelés.
- WC használat: intimitás tiszteletben tartása,
WC-papír rendszeres használata,
WC-használat szabályainak kialakítása.

Kulturált étkezés szokására nevelés

- Helyes testtartás, esztétikus terítésre szoktatás
- Megfelelő terítés biztosításával életkortól és fejlettségtől függő étkezéshez szükséges eszközök önálló és helyes használata.

Egészséges, korszerű táplálkozás

- A gyermekek számára eddig ismeretlen ételek elfogadtatása
- Mindenkori folyadékigény kielégítése

Feladatunk, hogy a gyermekeknek koruknak megfelelő mennyiségű és összetételű táplálékot adjunk. A betegségmegelőző, egészséges táplálkozás kialakításához vitamin, növényi eredetű zsiradék, rost anyagok hangsúlyozottan, állati eredetű zsiradékok, szénhidrátok, só mérsékelten forduljon elő. Ezeket az ételeket erőszakolás nélkül a megkedveltetés szellemiségének hangsúlyozásával igyekszünk a gyermekek számára vonzóvá tenni. Az étvágytalanság tünete valamilyen egészségügyi, vagy pszichés problémának. A túlzott “étkesség” ugyancsak megkülönböztetett figyelmet érdemel az előző okok miatt.

Délutáni pihenés

Nyugodt légkör megteremtése, a pihenés idejének biztosítása, a gyermekek egyéni alvásigényének figyelembevételével.

Nem alvó gyermekek számára különféle tevékenységek felkínálása, úgy, hogy a pihenni vágyókat ne zavarják.

Öltözködés szokásai, szabályai

- Jellel ellátott öltözőzsákok (zsákban váltó alsónemű),
- Váltó cipők, lehetőleg könnyű, zárt legyen
- Réteges öltözködés – időjárásnak megfelelően

Mozgásigényük kielégítése

- Mindennapi szabad mozgás, rövid ideig tartó szervezett mozgás, sokféle mozgásfejlesztő eszköz teremben, udvaron egyaránt.

A gyermekek egészségének védelme, edzettségének biztosítása

- Fertőzések terjedésének megelőzését folyamatos szellőztetéssel, edzéssel, megfelelő öltözködéssel, külön törülközőkkel igyekszünk megoldani.
- Pszichés eredetű problémákat (pl. bevizelés) tapintatos bánásmóddal kezeljük.
- Hanyag testtartást, gerinc deformitást, lábboltozatok erősítését, lúdtalp megelőzését folyamatos mozgás biztosításával próbáljuk kondicionálni.
- Mindennapi edzési lehetőséget biztosítunk a szabadlevegőn való tartózkodással, séták, futások, kocogások, napfürdőzés, pancsolás, uszodalátogatás, szervezett úszásoktatással.
- Az óvoda udvarán rollerezés, kerékpározás, szánkózás, csúszkálás, feltételei adottak.

A gyermekek fejlődéséhez, fejlesztéséhez szükséges egészséges környezet biztosítása

Óvodánk udvara, óvodánk csoportszobája biztosítják a fejlődéshez szükséges eszközöket.

Udvarunkon olyan természetes anyagokból készült mozgásfejlesztő eszközök állnak a gyermekek rendelkezésére, melyek biztosítják a sokoldalú fejlesztést. A tornaszobában mozgást fejlesztő, kondicionáló eszközöket helyeztünk el. A berendezések, eszközök gyermekek méretűek.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végén

Önállóak legyenek:

- tisztálkodásban, tisztálkodási eszközök megválasztásában és azok használatában
- a WC-használatakor
- fogápolásban
- öltözködésben, képes legyen megválasztani a helyes sorrendet is
- önkiszolgáláskor
- a kimerített étel mennyiségének megítélésében
- az adott hőmérsékleti viszonyoknak megfelelő ruházat kiválasztásában

Megfelelően használják:

- az evőeszközöket (kés, villa, kanál) és egyéb eszközöket
- az óvoda és az épület egyéb helységeit
- a környezet tisztántartására szolgáló eszközöket (lábtörölő, takarító eszközök)

Tudjanak:

- cipőt fűzni és kötni
- gombolni
- teríteni
- hajtogatni (szalvéta, takaró, ruházat)
- ajtót nyitni, csukni, csendben közlekedni
- természetes ülő testtartással asztal mellett ülni

Ismerjék.

- kulturált étkezés szokásait (csukott szájjal rágjanak, ügyeljenek az asztal rendjére, tisztaságára)
- a zsebkendőhasználat módját
- ruházatuk tisztántartási lehetőségeit
- a rendetlenség megszüntetésének módját

Segítsenek:

- a környezet tisztántartásában, a rend megőrzésére irányuló tevékenységekben
- a kisebbeknek a különböző önellátására irányuló tevékenységekben

Sikerkritérium

- A szokások elsajátítása folyamán kialakulnak egészséges életmódbeli készségei, jártasságai.
- Szükségleteit képes késleltetni, önállóan kielégíteni.
- Szem-kéz koordinációja megfelelő, képes ujjai tudatos irányítására, az eszközök önálló használatra.
- A tisztálkodási eszközre vigyáz, tisztán tartja, használat után a helyére teszi.
- Megtanul önállóan tisztálkodni, öltözködni, ismeri, alkalmazza a higiénés és esztétikus étkezési szokásokat. Képes önállóan eldönteni, miből mennyit tud elfogyasztani. Szívesen fogyaszt zöldséglevelet, gyümölcsöket, magvakat.
- Igényli, és tudatosan részt vesz saját testi-lelki komfortérzetének kialakításában. Vigyáz ruhája, környezete rendjére, tisztaságára. Alakul igénye a rend megteremtésére, ismeri a szelektív hulladékgyűjtés okát és mikéntjét.
- Képesé válik önmaga és társai segítésére.
- Életkorának megfelelően edzett, teherbíró, mozgása összerendezett, jó állóképességgel rendelkezik. Elkezdődik az első alakváltozás.
- Ismeri és betartja a balesetvédelmi magatartásformákat.

3.2. Érzelmi nevelés, szocializáció

Célja

A gyermekek biztonságérzetének megalapozásával, az önbizalom erősítése, a szocializálódás elősegítése.

Feladata

- Érzelmi biztonságot nyújtó, otthonos, szeretetteljes, derűs légkör megteremtése óvodába lépéstől az óvodáskor végéig
- A társas kapcsolatok pozitív érzelmi töltésének kialakítása. Kapcsolatteremtő és megtartó képességek erősítése, formálása a szocializáció érdekében.

Speciális feladatok

Tudatosítjuk a gyermekekben, hogy ők a Taekwondós óvodás közösséget alkotják. Értelmi képességeik szintjén megismertetjük velük a Taekwondo gyökereit, hazáját, példaképeit. Egészséges versenyszellemet alakítunk ki, hogy törekedjenek minél pontosabban végezni a feladatokat, utánozni az ügyesebbeket. Tudatosítjuk bennük, hogy egymást tiszteljék! Fokozatosan rávezetjük őket, hogy az ütések, rúgások erejét tudják mérsékelni, irányítani, ne az indulat legyen a cselekvés mozgatórugója. A figyelem türelem, kitartás, kudarcűrész viselkedésükben legyen nyomon követhető.

Érzelmi biztonságot nyújtó, otthonos, szeretetteljes, derűs légkör megteremtése óvodába lépéstől az óvodáskor végéig.

Óvodánkban biztosított a gyermekek számára minden feltétel, amely érzelmi biztonságot nyújt. A körülmények kedvezően befolyásolják az érzelmi kötődéseket, társaikhoz, felnőttekhez egyaránt. Ez a szeretetteljes, biztonságot nyújtó, demokratikus, derűs, családi légkör ösztönzi óvodásainkat a kapcsolatteremtésre, cselekvésre, játékra. A környezetük kialakítását az óvodapedagógusok, dajkák a gyermekek ötletei, elképzelései figyelembevételével végzik. A szabad mozgás lehetősége teremben, öltözőben, udvaron az otthonosságot biztosítja számukra. A csoport hagyományaival, szokásrendszerével mélyíti el a gyermekek összetartozását, együttérzését. A beszoktatás időszaka meghatározó érzelmi kötődés a gyermekek számára. Nagy körültekintéssel, megértéssel, türelemmel, gyöngédséggel, szülőkkel együtt történik a kezdeti ismerkedés. A beszoktatásban mindkét óvónő, a dajka vesz részt. Az óvónők a szülőkkel közösen beszélnek meg a beszoktatás menetét. Apró ajándékokkal, mesével, számos játékkal kedveskedünk a gyermekeknek. Ismerkednek a csoportszoba játékaival, a tisztálkodás eszközeivel, étkezéshez használatos tárgyakkal és használatukkal. Családias légkör megteremtésével segítjük elő a társas kapcsolatok alakulását, a közösségbe való mielőbbi beilleszkedést.

Sok-sok közös élmény biztosításával erősítjük óvodáskor végéig a gyermekek együttműködését, egymáshoz való viszonyát. Változatos tevékenységekkel elégíthetik ki érdeklődésüket. A passzív, visszahúzódozó gyermekekre sok figyelmet fordítunk, hogy mielőbb kedvezően befolyásoljuk aktivitásukat.

A vegyes csoport lehetőséget biztosít, hogy kifejlődjön a gyermekekben az alkalmazkodó képesség, fogadják el egymást, késleltessék szükségleteiket, úgy valósítsák meg önmagukat, hogy ne sértsék a többi gyermek szabadságát.

A társas kapcsolatok pozitív érzelmi töltésének kialakítása. Kapcsolatteremtő és megtartó képességek erősítése, formálása a szocializáció érdekében.

A kedvező kapcsolatok kialakulásának alapfeltétele, hogy a gyermek jól érezze magát a közösségben. A bizalom biztonság kialakulásában meghatározó szerepe van az óvónőnek, illetve a gyermekeket körülvevő felnőtt közösségnek. Elsődlegesen a szülőkkel kell jó kapcsolatot kialakítanunk, mert ez ad alapot a bizalom kialakulásához. A bizalmas kapcsolat nélkülözhetetlen ahhoz, hogy a gyermekeket egyénileg kellőképpen megismerhessük.

Segítenünk kell a másság elfogadásában. Elsősorban érzelmileg kell megérteni a gyermekeket.

A gyermekekre a pozitív tulajdonságaikon keresztül próbálunk meg hatni. A gyermekeket értelmetlenül nem szorítjuk korlátok közé, de egyértelműen megfogalmazzuk, amit akarunk, vagy amit szeretnénk. Mielőbb igyekszünk kialakítani a közösségi élet szabályait. Segítenünk kell a baráti kapcsolatok alakítását. A gyermekek érdeklődjenek a közösségért végzett feladatok iránt. Örömmel kapcsolódjanak be a közös együttlétbe. A konfliktushelyzeteket nagy odafigyeléssel kell kezelnünk, hogy a kialakult vélemény erősítse a gyermeki felelősségtudatot. Törekednünk kell a gyermekek pozitív énképének kialakulására. A negatív viselkedési módot meg kell előzni. A kapcsolatok erősítését szolgálják a közös és az egyéni beszélgetések, a beszélgetőtárs megbecsülése. A bátortalan, visszahúzódo gyermekeknél a legkisebb előrelépésnek is örülnünk kell.

A gyermekek egyéniségének kibontakozására a hátrányos helyzetű, nehezen szocializálható, lassabban fejlődő, kiemelkedő képességű, stb. gyermekekre nagy odafigyelést szentelünk. Szükség esetén igényeljük a megfelelő szakember segítségét. (logopédus, pszichológus, fejlesztő pedagógus stb.) Minél többször élünk metakommunikációs jelzések lehetőségeivel. A közösségfejlesztő pedagógiai munkánkat hassa át az odafigyelés, meghallgatás, elfogadás, hogy a gyermekek örömteli optimizmusa fejlődhessen.

Az óvoda nem ad helyet az előítéletek kibontakozásának sem társadalmi, sem nemi sem egyéb értelemben.

A hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekeinek óvodai nevelésében biztosítani kell az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, társadalmi integrálását, az emberi jogok és alapvető szabadságok védelmét.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végén

Legyenek önállóak:

- a kapcsolatteremtésben és kapcsolattartás következő területein: kérés, köszönés, köszönetnyilvánítás, válaszolás, megszólítás
- véleménynyilvánításban,
- döntésben, választásokban
- vállalt feladataik elvégzésében
- viselkedésük legyen tisztelettudó
- ismerjék és értsék az óvónő metakommunikációs jelzéseit
- igazmondásra törekedjenek
- legyenek képesek a belátásra
- vegyék észre a környezetük rendjét megbontó elemeket, korigálni tudják az ilyen jellegű helyzeteket
- működjenek együtt a közös cél érdekében
- örüljenek a csoport közös sikereinek

Társas kapcsolatok:

- ajánlják fel segítségüket a felnőtteknek, gyermektársaiknak, ha ennek szükségét látják
- tevékenykedjenek szívesen a csoport érdekében
- legyenek figyelemmel a felnőttek és gyermektársaik iránt
- igyekezzenek a szituációtól függően –elfogadni az alá-, fölé-, és mellérendeltségi helyzeteket.

Sikerkritérium

- Szívesen jár óvodába, megtalálja helyét a közösségben, abban jól érzi magát.
- Képes a többiekhez alkalmazkodni, toleránsan viselkedni, a másikat elfogadni.
- A tevékenységekben képesek felnőttekkel és társaikkal kapcsolatot teremteni, együttműködni, segítséget nyújtani.
- Mások érzelmeit felismeri, saját érzelmeit korának megfelelően kontrollálni tudja.
- Közösségi élet szokásai természetessé válnak.
- A csoport szokás szabályrendszerének ismeretét a magatartásában is érvényesíti.
- Konfliktushelyzetet mindkét fél számára elfogadóan, viszonylag önállóan old meg, szükség szerint, felnőtt segítségét kéri.
- A felnőtteket és munkájukat tiszteli.
- Korának megfelelően kialakult a felelősségérzete, képes egyszerű döntések önálló meghozatalára.
- Ismeri és betartja az udvariassági szokásokat, érkezéskor, távozáskor köszön.

4. Tevékenységformák

4.1. Játék

A játék semmi mással nem helyettesíthető, magáért a tevékenység örömeért végzett önként választott tevékenység. A játék során fejlődik a megismerő tevékenység, pontosabbá válik a valóságról alkotott kép.

A játék jelentősége abban rejlik, hogy kielégíti a gyermekek szereplési vágyát, fejleszti fantáziájukat, memóriájukat, ítélőképességüket és kitartásukat. Tevékenység során játékos formában mélyíthetik el ismereteiket. Erősödik szabálytudatuk, és játék közben megtanulják elviselni az esetleges kudarcot.

Kevés szabályt, elvárást állítunk fel a játék során, de azokat állandóan és következetesen betartjuk.

A jó családi bánásmóddhoz hasonló nevelői légkörben megértő és nem bíraskodó, együttérző, de nem mindent elfogadó nevelői magatartást igyekszünk fenntartani. A szabadság és korlátozás kellő arányával, biztonságot, és bizalmat, elfogadást és védelmet nyújtunk gyermekeinknek.

Célja

Olyan boldog gyermekek megteremtése, ahol a cselekvés gyakori átélésével a gyermekek egyéni vágyai, ötletei kibontakozhatnak, komplex módon fejlődhetnek

Feladata

- Alapvető feltételek biztosítása
  - **A nyugodt derűs légkör**, a felszabadult játék alapfeltétele, amely alapvető szokásrendszerre épül. A gyermekek szabadon dönthetnek arról, hogy a választott játékot kivel, milyen helyen, mennyi ideig játsszák.
  - **Megfelelő hely**: az óvodai játék színtere a csoportszoba, az óvoda udvara, a kedvenc játszó-kirándulóhely. A csoportszobában a játékkeret a bútorok praktikus, ésszerű elhelyezésével úgy alakítjuk ki, hogy az otthonos legyen. A gyermekek a csoport- szoba kisebb, mozgatható bútorait a saját elgondolásaik szerint variálhatják.
  - **Megfelelő idő**: a játék biztosítéka a folyamatos és rugalmas napirend. A délelőtti folyamán elkezdett játékot akár több napon keresztül is folytathatják, amíg a gyermekek számára érdekes, élményt és örömet adó. Körültekintő, átgondolt szervezéssel a kezdeményezések, foglalkozások helyének és idejének megválasztása az elmélyült játékot nem borítja fel. **Kivételt képeznek** a konkrét szervezést igénylő, kötött időpontú foglalkozások / úszás, testnevelés, kirándulás /.
  - **Megfelelő eszköz**: A játékszerek esztétikusak, balesetmentesek és fejlesztő hatásúak legyenek, melyek megfelelnek az életkor és egyéni sajátosságoknak. Bővíljenek az óvónő és gyermekek által barkácsolt kiegészítő eszközökkel.
  - **Élmény –tapasztalatszerzés**: az élményszerzés lehetőségét közvetlen tapasztalatszerzés során kell biztosítani. Igen fontos, hogy a gyermekeknek legyenek élményháttereik, melyeket játékaikban megelevenítenek. Vásároljanak piacon, boltban, lássák az eladók, postás, stb. munkáját.
- A természettel kapcsolatos és hagyományos játéklehetőségek ismétlésével a játék funkciójának erősítése, a valóságról alkotott kép gazdagítása, fejlesztési lehetőségek biztosítása.

- Játékhoz szükséges feltételek megteremtése
- Az élmény biztosítása
- A gyermeki szabadság és kezdeményezés tiszteletben tartása.
- Az irányítás csak a gyermeki tevékenység előzetes megfigyelése folytán lehet eredményes.
- A játékirányításban leggyakrabban alkalmazott módszerek: példaadás, segítségnyújtás, bemutatás, magyarázat.

A környezet megismerését szolgáló játékok

- szituációs és szimulációs játékok,
- érzékelő játékok,
- én-képfeljesztő játékok,
- csoportalakító játékok,
- együttműködést fejlesztő játékok,
- társas játékok,
- csapatversenyek
- a természet sokszínűsítését, állapotát vizsgáló játékok, /pl.: víz –homok –agyag – kavics –talaj –ahol tevékenyen gyűjtögethet, tapinthat, rakosgathat, megfigyelhet, stb/.

Vegyes csoport lehetőséget biztosít különböző korosztály játéktémáinak összekapcsolására. A játék tartalma is sokkal gazdagabb életszerűbb. Fejlődik a gyermekek alkalmazkodó képessége, türelme, szereptudata szabálytudata és értelmi képességeik. A **történet** nélküli egyszerű játékokat a **történettel** (bonyolultabb cselekmény, sok mozzanat, motivációjú tárgy vagy szerep) rendelkező játékok váltják fel. A bomlékony csoportosulások egyre szilárdabb csoportoknak adják át helyüket.

Gyakorló játékok

Játékszerekkel, különféle anyagokkal végzett gyermeki manipulációk. Véletlen mozgásból, cselekvésből fakadnak. Az újszerű cselekvések ismétlése során szerzett örömeik miatt a gyermekek nehezen hagyják abba. E játék elsősorban a gyermekek mozgásigényének és manipulációs vágyának kielégítésére szolgál. Ebben a játékban elsősorban az eszközök tulajdonságaival, működésével ismerkednek a gyermekek.

Építő játékok

A konstrukciós játékokból, építő elemekből építményeket, játékszereket, tárgyakat hoznak létre. A spontán készült építményeket fokozatosan felváltja a bonyolultabb alkotások létrehozása, az elképzelt tárgy pontos megközelítése, a játékelemek biztos kezelése. Az építőjáték során készült modelleket a gyermekek gyakran használják egyéb játékaikban: pl. mozgás, dramatikus, utánzásos, játékban.

Szerep / utánzásos / játék

A szerep /utánzásos / játékban a gyermekek tapasztalatokat, eddigi ismereteiket, elképzeléseiket, a hozzájuk fűződő érzelmeiket jelenítik meg. A felvállalt szerepen keresztül ábrázoljuk a valóságból számunkra lényeges mozzanatokot.

A gyermekek fejlődésük során egyre tökéletesebben utánozzák, valósítják meg játékukban az őket körülvevő közvetlen és közvetett környezetükben élő emberek munkáját, emberi magatartását. E játék segít leginkább a gyermekek közötti társas kapcsolatok fejlődését, az alafőrendelt szerep elfogadását.

Dramatikus játék

A gyermekek elsősorban irodalmi élményeiknek szabadon választott, közvetlen formában történő feldolgozása a dramatikus játék. A mesék hőseinek – a saját elgondolásuknak megfelelően- vagy a szerepben ábrázolt személynek a tipikus vonásait reprodukálják.

A dramatikus játék segíthet az emberi kapcsolatok formázásában, helyes viselkedési minták elsajátításában, negatív élmények feldolgozásában. Ezek elsősorban óvónői kezdeményezésre történnek. A gyermekek spontán vesznek részt benne. Így észrevétlenül segítheti viselkedésük alakítását is.

Mozgásos játékok

A mozgásos játékok felölelik a gyermekek természetes mozgásának minden formáját, és ezek kombinációját. A gyermekek általános fizikai fejlődéséhez szükséges mozgásingerek biztosítását szolgálják.

E játékban a gyermekek rendszerint közös erőfeszítéssel, kölcsönös együttműködéssel, változó helyzetekből adódó lehetőségek kihasználásával vesznek részt.

A különféle eszközökkel egyedül vagy társakkal végzett játékok elsősorban a gyermekek mozgásfejlődését, téri tájékozódását segítik.

A mozgásos játékok tartalmának gazdagsága, a feladatok változatossága és életszerűsége, a mozgások széles skálája, intenzitása és szellemi fejlesztő hatása miatt fontos az óvodai nevelésben.

Szabályjátékok

Tartalmában nem a művelet, a szerep és a játékszituáció a rögzített, hanem a feladat és a szabály. Feltétele a játékeladat fokozott tudatosítása és kiemelése, továbbá a játékszabályok érvényesítése.

A játéktevékenység meghatározott eredmény elérésére irányul. A szabályok betartása morális követelményeket visz be a gyermekek tevékenységébe. A feladatok megoldása közben jelentkezik először a gyermekeknél az önértékelés mozzanata.

Népi játékok

A népi játékok tartalma, formája rendkívül sokrétű. Sajátos játékanyaga visszatükrözi az adott nép termelés- és életmódját, gondolat- és érzésvilágát.

Fő típusai: énekes-táncos játékok, mondókás játékok, dramatizáló játékok, mozgásos játékok, társas játékok, vetélkedő játékok.

A népi játékok – a fentiekből következően – az óvodai élet különböző tevékenységi formáiban is jelen vannak.

Barkácsolás

A játékokhoz számos eszközre van szükség, melyek bővítését szolgálják az óvónők és gyermekek által készített kiegészítők. Először szemlélőként, később aktívan vesznek részt az alkotó tevékenységben.

Életkoruknak megfelelő eszközökkel, közösen gyűjtött anyagokat használnak fel.

Az általuk készített eszközök a szerepjáték és a bábozás természetes eszközévé válnak.

Szabadban történő játékok

Az udvari környezet, a kedvelt játszó és kirándulóhelyek sajátos lehetőségeikkel, hangulatukkal, kellékeikkel örömteli tevékenységek sokaságát biztosítják, ahol kedvezően alakulnak a gyermekek közötti társas kapcsolatok, együttműködésre, elkülönülésre, mozgásigény levezetésére van lehetőség.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végén

A játék maradjon semmi mással nem helyettesíthető tevékenységi forma.

- A játék legyen a belső indítékok alapján létrejövő önkéntes tevékenység, amelyben a gyermekek élményeit, vágyait dolgozza fel, közben ismereteket, készségeket sajátítson el.
- A játék tükrözze a gyermekek fejlettségét, és az ismeretei bővülésével változzon a játék minősége is.
- Szívesen vegyen részt bonyolultabb játéktevékenységben, hogy annál magasabb szinten segítse a gyermekek készségeinek fejlődését.
- A gyermek őrizze meg a játék örömforrás jellegét, melyben tudja levezetni a benne lévő feszültséget.
- Épüljön be személyiségébe az együttjátszás élménye, a szabályok, a szituációk közös tevékenység során létrejövő szocializáció.
- El kell érniük, hogy játék hatására az esztétikai érzék, a szépség szeretetének fejlesztése megvalósuljon. A környezet szépsége, a mindennapi élet szokásainak kialakítása, a természet szépségeinek észrevételezése, a rajzolás, formázás és egyéb művészeteket megalapozó tevékenységek, az éneklés és zenehallgatás, a szép mozgások elsajátítása, a vers és mesemondás eleme legyen majd az iskolai és felnőtt életkornak.
- Alakuljon ki a tanulás és tudás szeretete, a szórakoztató, a siker és örömet hozó fejlesztő eszközök és játékszerek alkalmazásával, a szép könyvek nézegetésével, kérdéseinek komoly megválaszolásával.

Sikerkritériumok:

- Örömmel, önfeledten játszik, képes élményeinek eljátszására
- Képes egyéni ötlet alapján építeni, konstruálni, építmény lemásolására képes
- Szívesen vállal szerepet.
- A gyermek játéka témájában, tartalmában gazdag, színes, elmélyült, játékában kitartó.
- Kitartóan képes játszani, társaival együttműködve, betartja a társas viselkedés elemi szabályait.
- Szabályjáték során betartja a szabályokat, másokat is figyelmeztet a szabály betartására.
- Egészséges versenyszellemben tevékenykedik.
- Problémahelyzetekben kreatív megoldásokra törekszik.
- a szerep és a szabályjátékokon kívül, szívesen és önállóan barkácsolnak, báboznak, dramatizálnak.

4.2. Anyanyelvi nevelés, vers-mese

A vers-mese, bábozás és a dramatikus játék része az egész óvodai élet átfogó anyanyelvi nevelésének. Ezeken keresztül a gyermekek sajátítsák el a helyes ejtést, a tiszta beszédhallást és a nyelvtanilag helyes beszédet. A versekből, mesékből sok új fogalmat ismerhetnek meg. A bábjátékban, dramatikus játékban kibontakoztathatják a szabad önkifejezésüket. A dramatikus helyzetek lehetőséget adnak a társalgási kedv fokozására, önálló versmondásra.

Célja

- az érthető, kifejező beszéd készségének kialakítása,
- a nyelv szépségének, kifejezőerejének megismertetésével, helyes nyelvhasználattal a biztonságos önkifejezés megalapozása,
- a gyermekek életkorának megfelelő irodalmi élmények nyújtásával, az irodalom iránti érdeklődés felkeltése,
- helyes mintaadással az anyanyelv fejlesztése, a kommunikáció különböző formáinak alakítása az óvodai nevelő tevékenység egészében.
- A gyermekek szívesen hallgassa a mondókát, verset, mesét.

Feladata

A felhasznált irodalmi anyagok igényes összeállítása; Tiszta forrásból merítsen, megfeleljen a gyermekek fejlettségi szintjének, feleljen meg az óvónő egyéniségének.

A 3-6-7 éves korban megjelenő jellegzetes tartalmak biztosítása.

A gyermeknyelvi képességeinek fejlesztése a versekkel, mesékkel, dramatikus játékokkal.

Vers-mese anyaga

A gyermekek érzékelésének, észlelésének egyik jellemzője az érzelmek dominanciája, ezért ajánlatos a megfigyelt eseményhez, jelenséghez, élőlényhez tartalmilag kapcsolódó vers, vagy versrészlet spontán elmondásával fokozni, elmélyíteni a természet élményhatását.

Az irodalmi művek így teremtik meg a természet megbecsüléséhez, megóvásához elengedetlen érzelmi alapot, ezáltal hozzájárulnak a gyermekek környezeti / környezetvédelmi / neveléséhez, természetszerető, környezetbarát felnőtté válásához. A verseknél a globális megértés a cél, ezek egy-egy helyzethez rendelhetők, vagy éppen egy hangulat továbbélésének, felidézésének eszközei.

A verseket, mondókákat, találós kérdéseket a gyermekek gyorsan rögzítik, mert a ritmus, a rím segít.

A versmondásnak nem kötöttek a szabályai, bárhol, bármikor mondható, ahol aktuális lehetőség adódik.

A népmese, történet szintén segíti a környezeti és irodalmi nevelés komplexitását.

A megfigyeléseken, tapasztalatokon alapuló néphagyományokat továbbvisszük a népmesében, szólásokon, találós kérdéseken keresztül.

Az évszakok változásait, amelyek a természetben gyönyörű csodákat varázsolnak, szebbnél szebb versek őrzik. A fák, cserjék a népmesékben úgy élnek, úgy változnak, ahogy csak a gyermeki fantáziában lehetséges. A "nem szeretem állatok" közelebb kerülnek, elfogathatóbbá válnak a gyermekek számára, ha irodalmi műben találkoznak velük.

A mesebeli "beszélő állatok" emberi tulajdonságaikkal ragadják meg a gyermekeket és egyben hangutánzásra is készítik. Ezek a hangutánzások nagy segítséget jelentenek a gyermekek helyes hangképzésének kialakításában, és alkalmasak a kezdeti beszédhibák javítására is úgy, hogy a gyermekek észre sem veszik

- **A 3-4 évesek** versanyagát népi mondókákból, rigmusokból és a legismertebb költői ritmikus, zenei hatású játékos verseiből állítjuk össze. Olyan meséket választunk, amely eseménye egyszerű, érthető, ritmikus ismétlődések jellemzik.

- **A 4-5 éves** korú gyermekek meséi már lehetnek több fázisos szerkezetű állatmesék, népmesék, dramatikus népszokások, novellisztikus-realisztikus mesék. Kapjanak helyet magyar klasszikusok és a mai magyar írók modern meséi.

Ebben a korban a népi mondókák, névcsőfolók, halandzsa szövegű kiolvasók alkotják a tervezett mondókázás anyagát. Szerepeljenek a vidám, humoros versek, klasszikusok és a mai magyar költők népművészeti ihletésű ritmusélményt nyújtó versei.

- **Az 5-6-7 éves** kor a mesehallgatás igazi ideje. Az állatmeséktől kezdve a cselekményesebb népmeséken novellisztikus-realisztikus meséken túl épüljenek be a klasszikus tündérmesék, tréfás mesék és műmesék a gyermekek mesetárába. A meseregényeket is szívesen hallgatják, a folytatásokat napokon keresztül izgatottan várják.

A gyermekek versanyaga gazdagodjon a különböző típusú népi mondókákkal, kiolvasókkal. Ismerjenek meg olyan közmondásokat, amelyeket a környezet gyakran hangoztat. Az óvónő tervezzen bátran lírai verseket: - mert a gyermekek már ebben a korban is megérik a költői képek érzelmet kifejező erejét.

A kiválasztott versek, mesék, erősítsék meg a környezet megszeretetését, a néphagyományok ápolását, az évszakok szépségét.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végén

A gyermekek szívesen ismétlegessék a verseket, rigmusokat, igényeljük a mesét.

Gondolkodásuk, képzeletük, fantáziájuk, szándékos figyelmük fejlődjön, beszédképességük erősödjön.

Önállóan mondjanak hosszabb, több versszakos verseket, jelenjen meg a vers hangsúlyozása.

Legyenek képesek önálló versmondásra, azt többnyire szöveghűen adják elő.

Megkezdett mese, történet folytatását saját fantáziájukkal egészítsék ki.

Ismerjék a mesekönyvet, alakuljon ki igényük a könyv tisztelete iránt, azokat szívesen, a napi élet részeként használják, forgassák.

A közvetlen természetes környezetben elsajátított és megismert versek, mesék, mondókák, hatékonyabban vésődjenek be a gyermekek emlékezetébe, és könnyebben idézzék fel azokat.

A gyermekeket közvetlenül érő külső ingerek fokozzák kíváncsiságukat, érdeklődésüket, így pozitívan befolyásolják kommunikációs képességeik kibontakozását a társakkal, felnőttekkel való kapcsolattartásban.

Élményeik elmondásával tanulják meg az összefüggő beszédet.

A sokoldalúan biztosított tapasztalatszerzés és ismeretanyag által kedvező mértékben bővüljön szókincsük, ezáltal beszéljenek választékosan.

Sikerkritériumok:

- Az iskola megkezdésére eljutnak nyelvi kommunikációs képességeik azon szintjére, amely lehetővé teszi azon kapcsolatok létesítését és fenntartását, a verbális együttműködést a társakkal és a felnőttekkel.

- Érdeklődése sokoldalú, elemi ismeretei vannak önmagáról és környezetéről.

- Keresztcsatornák működése korának megfelelő.

- A testséma kialakult téri tájékozottsága fejlett.

- Megjelenik a szándékos figyelem
- Gondolataikat érthetően ki tudják fejezni, képesek meghallgatni és megérteni másokat.
- Helyesen tisztán érthetően beszél
- Jól használja a metakommunikációs eszközöket.
- Ismeri és használja az udvariassági szavakat.
- Tud szemkontaktust teremteni és tartani
- Bátran szívesen kommunikál társaival és a felnőttekkel.

4.3 Angol nyelvvel való ismerkedés óvodáskorban

Az angol nyelvű óvónéni bekapcsolódik a foglalkozásokba, a mindennapi tevékenységekbe, gondozásba, játékokkal, dalokkal, mondókákkal segíti a gyermekeket, hogy könnyebben elsajátítsák a nyelvet. Ezáltal az idegen nyelv természetesen veszi őket körül, állandó része a mindennapoknak.

A spontán tevékenységek mellett hetente kétszer fejlesztő foglalkozások vannak

Óvodánkban az angol nyelvet természetes környezetben használjuk, a napi rutin, a napi játékos tevékenység során, a gyermekek számára érthető szituációkban. Az angol nyelv a kommunikáció eszköze, mely téma és tevékenység köré szerveződik. Ebben az életkorban és helyzetben nem beszélhetünk nyelvtanulásról, hanem nyelvelsajátításról. A mondókák, dalok, játékok, tevékenységek, kötetlen beszélgetések segítségével a gyermekek anyanyelvükhöz hasonlóan sajátítják el az angol nyelv alapjait. A nyelvelsajátítás viszonylag lassú folyamat. Van egy szakasza, amikor a gyermekek már értik a különböző nyelvi fordulatokat, de még nem használják. Ez gyermekenként különböző hosszúságú lehet. A nyelvelsajátítás önálló tanulás, mely gátlásoktól mentes, fejleszti a memóriát, a gyermekek motiváltak, együttműködőek, nyitottak. Az elsajátított nyelvi készségek: hallás utáni megértés, kiejtés, élő nyelvhasználat és alapvető szókincs.

A gyerekek viszonyulása az angol nyelvhez egyre természetesebb, mindennapi kifejezéseket, szavakat, kéréseket értik és ennek megfelelően cselekszenek. Az angol tematika a magyar tematikához kapcsolódik, különböző évszakokhoz, jeles napokhoz kapcsolódó témákat érintünk.

A korai idegen nyelv fejlesztés a személyiség sokoldalú kibontakoztatásának egyik útja. Segíti a gondolkodási, érzelmi, társas készségek fejlődését is. A gyermekek részéről állandó kihívás, szellemi torna. Az általános készségfejlesztés irányában hat, a több nyelv által nagyobb szeletet lát a világból. Ezenkívül, a gyermeket nagymértékben hozzásegíti anyanyelve tudatos használatához. A korai idegen nyelv fejlesztés új tanulási stratégiák megszerzésének egyik lehetősége, hiszen a gyermekek meg kell fejtenie egy másik nyelv kódját is.

A gyakorló szakemberek tapasztalatai arra utalnak, hogy az óvodai és alsó tagozatos nyelvtanításban az anyanyelv elsajátításához hasonló folyamatok során rögzülnek az idegen nyelv szavai s bizonyos mélységig nyelvtani szabályai. Mindez azonban csak akkor következik be, ha az egész folyamatot a játékosság, a spontaneitás hatja át. Az így megszerzett nyelvtudás birtokában a későbbi tudatos nyelvtanulás lényegesen hatékonyabban és kevesebb kudarccal mehet végbe.

4.4. Mozgás, mozgásos játékok, taekwondo foglalkozás

Célja

Óvodai nevelésünkben a mozgásnak kiemelt szerepe van

- A gyermekek testi képességeinek (erő, ügyesség, gyorsaság, állóképesség), természetes mozgásának fejlesztése, valamint a gyermekek mozgáskultúrájának, téri tájékozódásának alkalmazkodó képességének, a személyiség akarati tényezőjének alakítása, a szervezet edzése, rendszeres mozgással egészséges életvitel kialakításával.

Feladata

A mozgás a gyermekek legtermészetesebb megnyilvánulási formája, jelentős szerepet tölt be a fejlődésben. A mozgásos tapasztalatok juttatják el a gyermekeket a magasabb rendű gondolkodási műveletekhez. Az aktív nagy mozgásoktól kezdve a finommotoros manipulációig mindent magába foglal és az egész személyiség fejlődését, segíti elő. Kedvezően befolyásolja az értelmi és szociális képességek alakulását is.

Speciális mozgásfejlesztés taekwondo foglalkozások

Célja:

- a taekwondo sport tevékenység megismertetése

Feladata:

- A rendszeres mozgással egy egészséges életvitel kialakítása
- A mozgás tapasztalatok bővítése sok gyakorlással a mozgáskészség alakítása
- A testi képességek, fizikai erőnlét fejlesztése (kondicionáló, koordinációs)
- Mozgáson keresztül az értelmi struktúrák, és a szociális képességek fejlesztése
- Fegyelemre, önfegyelemre való szoktatás
- Figyelem összpontosítás javítása
- Adják meg a tiszteletet egymásnak és mesterüknek
- Egyéni bátorság növelése
- Az agresszivitás behatárolása szabályokkal, ezáltal formálja a személyiséget
- Az izomzat egyenletes fejlesztése
- Egyensúlyérzék fejlesztése (rúgások, szökkenések, ugrások, stabilitás)
- A taekwondónak gyógytestnevelés szerepe is van. Mezítláb kell gyakorolni, állásoknál, ütéseknél, rúgásoknál figyelni kell a testtartásra, gerinc, hátizom helyzetére.

A 3-4 éves gyermekek a testnevelés foglalkozás alatt ismerkednek taekwondós mozdulatokkal /ütések, rúgások /

5-6 éves korban heti két alkalommal délutáni pihenés után 30 perces taekwondó foglalkozáson vesznek részt. A köszönést, a bemelegítést a gimnasztikai gyakorlatok követik.

A játékok fogókból, páros küzdőgyakorlatokból, labdajátékokból, sor- és váltóversenyekből állnak. A küzdőgyakorlatokat csak azok a gyermekek végezhetik, akikben a feladattudat már kialakult. A küzdőgyakorlatok páros gyakorlatok, ahol a pároknak meg kell érinteni egymás térdét, hasát, vállát. Erősítő futó gyakorlattal fejeződik be a foglalkozás.

Fontos, hogy a gyermekekkel foglalkozó felnőttek legyen tapasztalata a taekwondo filozófiai töltésének és mozgáskultúrájának milyenségéről. Ahhoz, hogy a gyermekek jól érezzék magukat a rendszeresen végzett, tudatosan irányított, szervezett keretek között végrehajtott sokirányú mozgásban,

Fontos:

- mozgásról szerzett pozitív élményeik megerősítése
- egyéni adottságok, képességek figyelembe vétele, a fokozatosság szem előtt tartása,
- a foglalkozás kötelező, de nem kényszeríthető
- türelem, biztatás, dicséret

Rendszeres mozgástevékenységre szoktatás szervezési formáinak biztosítása

Óvodánkban a mozgástevékenység tartamát a következő szervezeti formák képezik:

- szervezett testnevelés,
- szabad spontán mozgások,
- kiegészítő mozgástevékenységek

A testnevelés szervezeten három formában van jelen óvodánkban:

- mindennapos testnevelés,
- testnevelés,
- taekwondo foglalkozások.

Mindennapos testnevelés célja:

Mindennapos testmozgás igényének szervezett formában történő megalapozása. Kb. 15-20 percben sok játékkal, a testnevelés foglalkozáson már kipróbált gyakorlatok, mozgásformák beiktatásával pergő ritmusú frissítő mozgással történnek. Lehetőség nyílik a csoportszobában lévő tornaszerekkel kondicionáló mozgásra is, megfelelő gyakorlatok összeállításával, óvónői irányítással, szervezett formában. A gyermekek tevékenységének és hangulati állapotának figyelembe vételével rugalmasan kezdeményezi az óvónő.

Mozgásfejlesztés célja:

A különböző mozgásformák megismerése, érdeklődésük felkeltése, a kipróbálás érdekében. Heti egy-két alkalommal, kötelező jelleggel szervezzük állandó napokon, de csak akkor lehet fejlesztő hatású, ha önként szívesen végzik.

A jó hangulatú mozgásfejlesztést szolgálja:

- körültekintő szervezés,
- játékos hangvétel,
- rövid, érthető utasítások,
- kevés várakozási idő,
- természetes mozgáskedv fenntartása,
- megfelelő gyakorlási lehetőség,
- fokozatosság,
- pergő ütemben történő foglalkozásvezetés.

Meghatározó a pozitív megerősítés valamint az óvónői modellmutatás. A testgyakorlatok végrehajtásának fokozatait a gyermekek képességeihez igazítva kell összeállítani.

A gyermekek mozgásigényének kielégítésére, képességeik fejlesztésére **indokolt** a természetes gyakorlatok mellett a **bonyolultabb, nagyobb erőkifejtést, figyelmet** igénylő **gyakorlatok** beiktatása is.

A gyakorlatok nehezítése, bonyolultabbá tétele, kéziszerekkel és tornaszerekkel történik.

A foglalkozásokon és a szabad játéktevékenységkor a labda mindig jelen van. A gyermekek állóképességének fejlesztése érdekében a testnevelési játékok tervezésénél az utánzó, futó-, fogó- és versenyjátékok dominálnak.

Játékban gazdagabb, kötetlenebb, de fegyelmezett légkörű, kellő aktivitást biztosító, személyiségfejlesztés feladataihoz jobban igazodó foglalkozásmodellben szükséges irányítani a csoportot.

Szabad spontán mozgások

A gyermekek saját elképzelésből, saját igényből fakadó mozgásszükséglet kielégítése.

Az óvónő által szervezett testnevelés, illetve mindennapos testnevelés nem elégíti ki az óvodás korosztály intenzív mozgásfejlődését. A gyermekek állandó belső késztetést éreznek a mozgásra, örömmel és természetes módon gyakorolják.

A teremben különböző eszközök (hulahopp karika, ugrókötel, labdák, tornaszőnyeg, egyensúlyozó lépegetők, stb) segítik a folyamatos spontán mozgásigényük kielégítését.

Udvarunkon változatos mozgásfejlesztő eszközök biztosítják a folyamatos mozgást.

Lehetőség nyílik, hogy gyakorolják a természetes és egyéb mozgásokat:

fogó, bújócskázás, focizás, labdázás, csúszkálás, szánkózás, hógolyózás, stb.

A csoportban alkalmazott mozgásos játékokat az udvaron is kezdeményezzük, illetve eszközök biztosításával megadjuk a gyermekeknek a játéklehetőséget.

Kiegészítő mozgástevékenységek

Óvodánkban heti egy alkalommal a gyermekeket a Újhegyi úti – uszodába visszük úszni, ahol tapasztalt szakedző foglalkozik velük.

Az úszás tanulás alapja a vízszertet kialakítása. Célja a gyermekek vízbiztonságának megteremtése. Alapvető viselkedési formák megtanulása. Egy-két úszásnemmél való ismerkedés. A bátortalan, félős gyermekeket az óvónő átölelve viszi a vízbe, érzelmi biztonságot adva. Ezáltal a gyermekek magától fog leválni a felnőttől látva a többieket, köztük kíváncsok.

A gyermekek életkorának megfelelő játékos mozgásanyag összeállítása.

Mozgásanyag 3-4 éves korra

Nagymozgások fejlesztése:

- járás
kis és nagylépéssel
különböző irányokba
változó szélességű vonalak között
különböző tárgyak kerülgetésével, átlépésével, fel- és lelépéssel
- sorakozás, elindulás, megállás, fordulás

Futógyakorlatok:

- futás különböző irányba, tempóba
feladattal (tárgyak kerülése, átugrása, átlépése)

Ugrásgyakorlatok:

- szökdelések
- sorozatugrások
- rövid nekifutásból fellépés majd leugrás

Dobásgyakorlatok, labdagyakorlatok:

- labda feldobása, elkapása
labda leejtése, elkapása
labda leütése, elkapása

Támaszgyakorlatok

- csúszás
- mászás
- kúszás

Talajtorna

- gurulás a test hossz tengelye körül
- egyensúlyozó játékok

Mozgásanyag 4-5 éves korra

Futógyakorlatok:

- futás 3-4 akadályon át
- fel-és lelépéssel
- átbújással
- tárgy hordozással
- különböző irányokban irányváltoztatással

Ugrásgyakorlatok:

- egy lábon, illetve páros lábon szökdeléssel helyben és haladással
- mélyugrás

Dobásgyakorlatok, labdagyakorlatok:

- próbálgassák a célba dobást egykezes felsődobással, babzsák hajításával harántterpeszállásból
- labda feldobása, elkapás
- labda leütése-elkapása (pattogtatás)
- különböző testhelyzetben gurítás
- próbálgassák a labdavezetést helyben

Támaszgyakorlatok

- csúszás, mászás, kúszás talajon és szereken

Talajtorna

- gurulóátfordulás előre
- csikórugdaldózás

Mozgásanyag 5-6-7 éves korra

Futógyakorlatok:

- sorverseny
- váltóverseny
- gyorsuló- és lassuló futás

Ugrásgyakorlatok:

- szökdelés páros- és egy lábon haladással
- sorozatugrások különböző magasságú és távolságban elhelyezett tárgyakon át
- magas- és távolugrás

Dobásgyakorlatok:

- egykezes, kétkezes alsó és felső célba dobás 2m magas zsinór felett

Labdagyakorlatok:

- labdavezetés helyben, járásban, futásban
- labdázás párokban (dobás, elkapás, gurítás)

Támaszgyakorlatok

- pók- és rák járás, talicskázás

Egyensúlyozás

- padon járás különböző kartartásokkal

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végén

- A rendszeres mozgás fejlessze állóképességüket
- Alakuljon ki a gyermekek nagymozgása, finommozgása, egyensúlyészlelése, összerendezett mozgása,
- Ismerjék az irányokat, a vezényszavakat, tudjanak a hallottak szerint cselekedni, mozgás közben irányt változtatni, térben tájékozódni,
- Tartsák be a szabályokat a különböző versenyjátékoknál,
- Legyenek képesek a sor- és a köralakításra
- Tudjanak a közös sikerért együtt küzdeni, és annak örülni,
- Fegyelmezetten tudják elviselni a vereséget.
- Fejlődjön szem kéz, szem láb koordinációjuk

Sikerkritériumok:

Igényli a mindennapos mozgást, mozgása harmonikus összerendezett

Téri tájékozódása kialakult, irányokat meg tud különböztetni

Magabiztosan, /csuklószalag nélkül is/ alkalmazza a jobb-bal kifejezéseket

Ismeri saját testét, testrészeit, képes be is nevezni, beazonosítani

Fizikai erőnléte, állóképessége életkorának megfelelő

- Fejlett az egyensúlyérzéke
- Tud rollerezni vagy biciklizni
- Kialakult a szem-kéz, szem-láb koordinációja
- A mozgásos játékok, gyakorlatok téri helyzetek felismerésére képes, vizuális memóriája korának megfelelő
- Ismer legalább egy labdajátékot (foci, kidobós) ismeri legalább 2-3 kézi szer használatát (labda, ugrókötel, karika)

Képes alkalmazkodni társaihoz, korához képest fejlett önuralma, toleráns, együttműködő, segítőkész, ismeri a csapatjáték szabályait

Egészséges versenyszelemmel tud küzdeni.

4.5. A külső világ tevékeny megismerése

A környezet megismerése és védelme nem határolható el előre meghatározott tevékenységekre, időkeretekre. Állandóan és mindenkori folyamatossággal jelen lévő tevékenységi forma az óvodában.

Legfontosabb elv, mindent a természetes környezetben megfigyeltetni, az összefüggéseket, változásokat megértetni, és ezáltal megfelelő ismeretekhez jutatni a gyermekeket.

Az óvodai életben a matematikai tartalom mindent átfog, áthat, és állandóan jelen van.

A környezetbarát életvitel kialakulásához fontos a környezetbarát óvoda megteremtése. Ezt könnyen meg tudjuk valósítani, mivel alapelve a gyermekközpontúság, az egészséges életmód, a pozitív kapcsolat a természeti és társadalmi környezettel.

Célja

Olyan gyermekeket nevelni, akik szeretik a természetet, az őket körülvevő élőlényeket, ismerik a környezetüket. Fogékonyak a körülöttük lévő élő és élettelen környezet szépsége iránt, megtalálják a jót és a szépet, azt megbecsülik, és képesek a tenni akarásra.

A környezet megismerése közben a gyermekek mennyiségi, alak, nagyságbeli tér-és síkbeli szemléletének alakítása

Feladata

- Építsünk a gyermekek egyéni élményére, tapasztalataira. Biztosítsunk olyan jellegű élményérzést, mely lehetővé teszi a közeli, illetve távolabbi környezetünkben végbemenő folyamatok megláttatását, az azokban való tevékeny részvételt.
- Figyeljünk tudatosabban a környezet, illetve természetvédelem fontosságára, a természetszemlélet formálására
- Az óvodába lépés pillanatától fontos a gyermekek érdeklődésén alapuló – életszerű helyzetekben – a tér, a mennyiség, és a forma azonosságainak, különbözőségeinek és egymás közötti összefüggéseinek megfigyeltetése, megértetése.

Szemléletmódunk, elveink:

A környezet nem más, mint ami körülveszi az embert, aminek ő is alkotóeleme, amiben az élettere van, ahonnan életfeltételeit biztosítja.

A gyermekek, míg éli a maga életét eljátszik, beszél, mozog, étkezik, alszik – a személyét átfogó környezetben - addig alakulnak érzelmi viszonyulásai, értékrendje, megismerési cselekvési, döntési együttműködési képességei.

Legfontosabb elv:

Mindent a természetes környezetben megfigyeltetni, az összefüggéseket, változásokat megértetni, és ezáltal megfelelő ismeretekhez juttatni a gyermekeket.

Így:

Szerepek, magatartási módok megtanulása, viselkedési és életviteli szokások kialakítása és gyakoroltatása. Alapvető konyhatechnológiai műveletek. Feldolgozások / zöldség, gyümölcs / megismerése: aprítás, szeletelés, vágás, turmixolás, savanyítás, sütés. főzés.

Környezeti értékek felismertetése, fogalmak tisztázása.

Olyan képességek fejlesztése, melyek szükségesek az ember kultúrája megismeréséhez.

A környezet védelme érdekében a tudatos, felelősségteljes cselekvés kialakítása.

4.4.1 A természet és társadalmi környezet megismerése

A gyermekek a közvetlen környezetükben érzékeljék a környezet esztétikumát: hangokat, színeket, illatokat, formákat, az élet ritmikusságát

- **A 3-4 éves** gyermekek az óvoda elfogadása, megszerettetése után ismerkedjenek meg az óvoda közvetlen környezetével. Figyeljék meg az évszakok szépségét, színeit, jelenségeit, időjárását, növényeit. Gyűjtsenek terméseket, leveleket, kavicsokat, tollakat, évszakokra jellemző képeket. Látogassák meg a közelben lakó csoporttársaikat, beszéljenek a család tagjairól.
- Ismerjék meg az óvoda utcáját, boltokat, az ott található intézményeket, az utcában élő állatokat, növényeket. Beszélgessenek a környezetükben látható formákról, nagyságbeli, mennyiségi jellemzőkről.
- **A 4-5 éves** gyermekek tapasztalat- és élményszerző sétáit az óvoda utcáján túl, az óvoda közvetlen környezetébe szervezze az óvónő.
- Törekedjenek a megfigyelések, gyűjtőmunkák gazdagítására, differenciálására. A gyermekek jelezzék az évszakokat bemutató tablókön azok szépségét, jelenségeit, az időjárás változásait. Tudjanak gyönyörködni az évszakok növényeiben.
- Keressenek összefüggéseket az időjárás és az emberek tevékenysége között.
- Gyűjtsenek terméseket, s azokat hasznosítsák az óvónő segítségével.
- Végezzenek rügyeztetést, magvak csíráztatását, hajtását.
- Közösen készítsenek albumot az évszakokról gyűjtött képekből.
- A gyermekek tudják bemutatni a család tagjait, otthonukat, nézegessenek képeket
- Ismerjék meg az orvos gyógyító munkáját / betegség, orvos, orvosság, testrészek és azok tisztántartása /
- Gyakorolják a gyalogos közlekedés szabályait, ismerjék meg a személy-és teherszállító járműveket.
- Az óvoda környékén élő háziállatokat, madarakat, bogarakat figyeljék meg / jellemzőjük, hasznuk, életmódjuk, tartásuk, kicsinyeik /
- A téli időszakban nézzenek 10-15 perces vadállatokról szóló videófilmet.
- **Az 5-6-7 éves** gyermekek ismerjék meg az óvoda tágabb környezetét / repülőtér, Hősök tere, vasútállomás, Metró állomás /.
- Figyeljék meg az évszakok szépségét, a színek árnyalatait a környezet szennyeződéseit / víz, levegő, föld /, a növények fejlődési feltételeit.
- Gondozzanak akváriumot, csíráztassanak, ültessenek növényeket.
- Végezzenek egyszerű kísérleteket növényekkel, állatokkal, vízzel, levegővel, és a talajjal. /földigilisztafarm, katicabogár altatása /.
- Látogassanak el többféle munkahelyre, ismerkedjenek a felnőttek munkájával. A természetsarokban a gyermekek osztályozzák az ott összegyűjtött anyagokat, s amit lehet hasznosítsanak.
- Látogassanak el középületekbe: Múzeum, könyvtár, kiállítóterem, bölcsőde, iskola.
- Legyen sok ismeretük a szárazföldi, vízi, légi közlekedésről. Látogassák meg környezetük háziállatait. Figyeljék meg hol élnek. Hasonlítsák össze az ismert állatok környezetét, életmódját.
- Videofelvételeken keresztül ismerkedjenek meg a vadon élő állatok életmódjával, látogassanak el az állatkertbe.

A valóságos világ matematikai összefüggései:

Mindezek a területek segítői, közvetítői a matematika tartalmú ismeretek átadásának:

- Névutók használata a térben és síkban ábrázolt világban.
- Jó ítélőképesség, szabályok és szempontok önálló kialakítása.
- Tapasztalatok a rövidebb-hosszabb, keskenyebb-szélesebb, ugyanolyan kifejezések használatáról /összemérés, egymásra illesztés /.
- Testek és síkmértani formák felismerése, megkülönböztetése a közvetlen környezetben.
- Szabad építés különféle elemekből.
- Síkbeli alkotások, mozaikok, képkirakás síkbeli viszonyok felismerése.
- Tükrözés hajtások mentén.
- Mennyiségek létrehozása, tárgyak, személyek osztályozása megadott szempontok szerint.
- Halmazok képzése, pár fogalma
- Mennyiségek összehasonlítása, relációk, becslések gyakorlása.
- Párok, ellenpárok keresése, összehasonlítása, megnevezése.
- Számlálás, megszámlálás.

A tevékenység szervezeti formáinak biztosítása

A gyermekek fejlesztése mindhárom korcsoportban mikrocsoportokban történik közvetlen tapasztalat- és élményszerző udvari megfigyelések és séták alkalmával.

A gyermekek kommunikációs készségének fejlesztése a közvetlen-és ismeretszerzés során

A mikrocsoportos tapasztalatszerzés lehetőséget ad a gyermek óvónő személyes beszélgetéseire. Az óvónő minden gyermekekre oda tud figyelni, minden kérdésre meg tud válaszolni. Ez a szervezeti forma kiválóan segíti a gyermekek szókincsének, nyelvi kifejezőképességének fejlesztését.

Nagyon fontos, hogy a gyermekeket körülvevő felnőttek mindig legyen kedve a környezetében, a természetben való cselekvésre, beszélgetésre. Tehát a felnőtt ne legyen közömbös a megfigyelnievalókkal szemben, mert azok bőven vannak mindenütt. Minden lehet játék, és mindenről lehet beszélni, amely közelebb hozza, mélyebbé teszi az ismereteket.

A valós élethelyzetek természetes módon teszik lehetővé, hogy a gyermekek alkalmazzák a helyes köszönést, megszólítást, véleménynyilvánítást, a szándékok kifejezését: mint a kérdés, tudakozódás, üzenetközvetítés.

A gyermekek érzelmi kötődésen keresztül jutnak el környezetük megbecsüléséhez és védelméhez. A valóság felfedezése során pozitív érzelmi viszony alakul ki a természethez az emberi alkotásokhoz. Megtanulják azok védelmét, az értékek megőrzését.

A környezetvédelmi nevelés célja:

A környezetvédelmi ismeretek révén:

- magatartást formálunk,
- a természet megismerésére, szeretetére, védelmére, az egyén gyönyörködtetésére nevelünk,
- meggyőződésen alapuló, aktív tevékenységre ösztönöző környezetvédelmi magatartást alakítunk ki.

Feladata

- a természet megszerettetése,
- szokások kialakítása,
- a közvetlen környezet rendjének, tisztaságának megőrzése, fenntartása
- élőlények óvása, gondozása, érzelmekre épülő cselekedetekkel.

A gyakorlati megvalósítás és a tervezés feladatai

- Helyes kultúrhiégéniai szokások gyakorlása teremben, udvaron, séták, kirándulások alkalmával.
- Az óvónők személyes példájukkal fejlesszék a környezeti kultúra iránti igényt / személyes megjelenés, tere izléses, természethez közeli dekorációja, játékok, foglalkozási eszközök igényes megválasztása, a környezet rendjének fenntartása, udvarrész gondozása /.
- Hívják fel a figyelmet a környezetükben előforduló szemétre, környezet károsításra. Óvónőjük megnyilvánulásaiból, magatartásából érzékelik a gyermekek, hogy ezt ő elítéli.
- Kirándulás előtt beszéljék meg a természetben való viselkedés helyes módját.
- Kezdeményezéseken, szabadidőben nyilvánuljon meg az állatok, növények szeretete érzelmekre hatóan.
- Növényhatározó segítségével pontosan ismerjék meg kertünk fáit, bokrait, virágait. Szeretni, védeni csak azt lehet, amit ismerünk.
- Tartozódjanak minél többet a szabadban, idejüket kulturáltan, értelmesen, az egészség megőrzése érdekében aktív mozgással töltsék ki.
- Saját ötleteik alapján gazdagítsák az élősarkot. Közös élményt elevenítsenek fel a kirándulás alkalmával gyűjtött tárgyak. Csak azt gyűjtsék, amivel nem okoznak kárt az élő környezetben.
- A természet iránti érdeklődésük, szeretetük nyilvánuljon meg az ábrázolási munkában, egészüljön ki szépirodalmi művek ismeretével.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végén

- A gyermekek életkori sajátosságainak megfelelően tanuljanak meg tájékozódni és eligazodni a szűkebb és tágabb természeti környezetben. Ismerjék meg a környezetében lévő intézményeket, üzleteket, nevezetességeket.
- Tudják lakcímüket, szüleik pontos nevét, foglalkozását, munkahelyét, óvodájuk nevét.
- Tudják saját születési helyüket és idejüket.
- Tudjanak különbséget tenni az évszakok között. Tanulják meg értékelni a természet szépségeit, annak növény-és állatvilágát, óvják, védik és őrzik azokat.
- Pozitívan fejlődjön a tenni akarásuk, a munkához való viszonyuk, nőjön feladattudatuk.
- Tudatosuljon bennük, hogy mi is a természet részei vagyunk.
- Ismerjék a háziállatokat, vadállatokat, madarakat, bogarakat.
- Ismerjék környezetük növényeit, azok gondozását, felhasználását.
- Legyenek gyakorlottak az elemi közlekedési szabályok betartásában, ismerjék a közlekedési eszközöket.
- Tanulják meg értékelni és védeni az egyes környezeti elemeket, mint a talajvíz, levegő, élővilág, település.
- Alakuljon ki igényük környezetük szépítésére, megóvására.
- Fedezzék, föl megismerjék az egyszerűbb ok-okozati összefüggéseket, mennyiségi viszonyokat, matematikai fogalmakat, melyek a környezetükben rejlenek.
- A tárgyakat tudják megszámlálni legalább 10.-ig, tudják össze hasonlítani mennyiség, nagyság, forma, szín szerint.
- Különböztessék meg a jobbra-balra irányokat, értsék a helyeket kifejező névutókat / alá, fölé, közé, elé /.
- Alakuljon ki a beszédhelyzethez és az anyanyelvi szabályokhoz illeszkedő jól érthető beszéd.

Sikerkritériumok:

- Logikus gondolkodás, logikai következtetései életkorának megfelel.
- Problémamegoldó készsége jó.
- Számfogalmam tízes számkörben mozog.
- Képes halmazokat összehasonlítani, tulajdonság szerint szétválogatni
- Helyesen értelmezi és használja az összehasonlítás, megítélésének fogalmait: hosszabb- rövidebb, kisebb-nagyobb, több-kevesebb...
- Ismeri az irányokat és helyesen értelmezi feladatvégzése során jobbra-balra, előre-hátra, fent-lent
- Helyesen használja a névutókat.
- Felismeri a sorba rendezés logikáját, azt képes jól folytatni, legalább 3 elemszámmal
- Az alapvető formákat felismeri, azonosítja, kör, négyzet, téglalap, háromszög
- Képes részekből az egészet kirakni
- Ismeri az alapvető mértani testeket, azokat képes felismerni és megnevezni,(kocka gömb, téglatest)
- Van tapasztalata a tükörképről, szimmetriáról.
- Azonosságokat és különbségeket képes felismerni és megfogalmaz.

4.6. Rajz, mintázás, kézimunka

A környezet szépségének megteremtésében és megőrzésében igen fontos szerepe van a vizuális nevelésnek. Magában foglalja a rajzolást, festést, mintázást az építést, képalakítást, konstruálást, kézimunkát, a műalkotásokkal való ismerkedést és a környezetalakítást.

Célja

A gyermekek tér- forma- színképzetének gazdagítása a természet szépségei által. Az esztétika befogadásához szükséges készségek és helyes ítéletek kialakítása, alkotói képességek megalapozása.

Feladata

A gyermekek környezete iránti érzékenységének irányítása.

A gyermeki alkotó- alakító tevékenység feltételeinek megteremtése.

A 3-6-7 éves korban tervezhető alkotó – alakító tevékenységek tartalmának, minőségének fejlesztése.

A tevékenység szervezeti formáinak mindennapos biztosítása.

-A 3-4 éves gyermekek játszva ismerkedjenek az anyagokkal, eszközökkel és a technikai kivitelezés lehetőségével. A tevékenységek a képalakítás, a plasztikai munkák, az építés köré rendelhetők. Az óvónő tervezze meg a képalakító tevékenységek technikáját, eszközeit. A gyermekeknek legyen lehetőségük élményeiknek, érdeklődésüknek megfelelő szabad témaválasztásra. A képalakítás jelenjen meg festéssel, zsírkrétával, papírragasztással, agyagba, homokba karcolással, nyomattal. Tetszés szerint vegyenek részt a plasztikai alakításban, ismerjék meg az anyagok alakíthatóságát. Építés során ismerjék meg a különböző tárgyak alakíthatóságát.

-A 4-5 éves korú gyermekeknél megjelenő szándékot a képalakító tevékenységre segítse az óvónő élményeihez kapcsolódó témákkal, s azokhoz illeszkedő technikával. Jelenjen meg a gyermekek rajzában az emberábrázolás, környezet, tárgyak, cselekmények saját elképzelés alapján történő megjelenítése. Gyönyörködjenek a gazdag formákban, a színkeveréssel alkotott színárnyalatokban. Használjanak ceruzát, krétát, filc- és rostirónokat, fapálcákat, különböző vastagságú ecseteket a munkák finomabb kidolgozásához. Alakítsanak képeket zsinagból, fonalból, textilből, termésekből. A plasztikai munkák során legyenek képesek a formák tagolására. Tudjanak játékuhoz kellékeket, valamint alkalmi ajándéktárgyakat készíteni. Használjanak különböző formájú textilt, bőrdarabokat, gallyakat, terméseket a plasztikus formák létrehozásához. Az építés során variálják a teret, az építés lehetőségeinek részletezését. Segítsenek az eszközök előkészítésében, elrakásában.

-Az 5-6-7 éves gyermekek a képalakítás során minél többször készítsenek közös kompozíciót. Az óvónő gazdagítsa a technikai megoldásokat és az eszközlehetőségeket. A saját élményeken alapuló cselekményes témákban jelenjenek meg a mesék, versek, énekes játékok, ünnepek események ábrázolásai. Használjanak a képalakításhoz minél eredetibb megoldásokat, jelenítsék meg a formákat, színeket egyéni módon. Plasztikai munkáikban jelenjen meg térbeli, többalakos kompozíció. Ismerkedjenek meg a kézimunka különböző eszközeivel, technikáival / varrás, szövés, fonás /. Természetes és más anyagok felhasználásával ajándékokat is készíthetnek, mellyel átéljük az ajándékozás örömét. Az óvónő biztosítsa a több napon át tartó építkezés lehetőségét. Alkotásaiban mutakozzon meg a fantázia- és élményviláguk, a természet szeretete.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végén

- Képzalkotásban egyéni módon, biztonsággal jelenítsék meg ismereteiket, gondolataikat, szűkebb és tágabb környezetükből származó élményeiket, elképzeléseit.
- Örömmel, saját kezdeményezésükre is ábrázoljanak.
- Örüljenek alkotásuknak, a közösen elkészített kompozíciónak.
- Beszélgessenek az alkotásokról és elfogadják mások véleményét.
- a gyermekek önállóan tudjanak válogatni a megismert és elsajátított vizuális technikák közül, és a természet kincseit felhasználva tudják céljukat kreatívan megvalósítani.

Sikerkritériumok:

- Szereti maga körül a harmóniát, a szépet, szívesen díszíti a környezetét. Alkotás közben ügyel környezetére és saját maga, munkája tisztaságára.
- Sokféle ábrázolási technikát ismer, különböző anyagok tulajdonságairól, alakíthatóságáról, széleskörű tapasztalatai, ismeretei vannak, bátran és szívesen használja azokat .
- Ábrázolása során kitartó akár több napon keresztül is képes munkálkodni.
- Képi és plasztikus alkotása részletező, térelrendezése komponált, színvilága gazdag, egyedi.
- Megfelelő a finommotorikus képessége, nem görcsös biztos a vonalvezetése. szem-kéz mozgása összerendezett, halyesen fogja és használja a ceruzát, ecsetet, ollót.
- Vizuális észlelése, megfigyelése, emlékezete, térlátása korának megfelelő.

4.7. Ének-zene, énekes játékok

Az óvodai zenei nevelés a gyermekeket élményhez juttatja, felkelti zenei érdeklődésüket, formálja zenei ízlésüket, esztétikai fogékonyságukat.

Zenei nevelésünk során megpróbáljuk kellő motiválással a gyermek figyelmét ráirányítani környezetük hangjainak szépségére, érdekességekre / madárcsicsergés, erdő csendje /.

Dalokkal, mondókákkal, népi játékokkal kialakítjuk az együttjátszás, mondókázás, éneklés, mozgás örömeit, formálva így a gyermekek közösségi szellemét is.

A zenei anyagokat az évszakokhoz igazítva, a gyermekek életkori sajátosságait, fejlettségét figyelembe véve válogatjuk.

Célja

A közös éneklés, a közös játék örömeinek megéreztetése, az örömteli és élménygazdag közös ének-zenei tevékenységek által a gyermekek zenei érdeklődésének felkeltése, zenei ízlésének formálása, és esztétikai fogékonyságának kialakítása

Feladata

Az óvónő szerettesse meg a gyermekekkel az éneklést, a gyermekdalokat.

Fejlessze a gyermekek zenei hallását, ritmusérzékét, harmonikus, szép mozgását, énekhangját / tiszta éneklés /.

A felhasználásra kerülő zenei anyagot igényesen az életkornak és az adott csoport képességszintjének megfelelően válogassa.

Kövesse a fokozatosság elvét a zenei anyag megválasztásában, feldolgozásában, a játékok sorrendjében, a zenei képességek fejlesztésében.

Ismertessük meg a gyermekeket a különböző jellegű dalokkal és zenei hangulatokkal, hangszeres sajátos hangszíneivel és játékaival.

Jelentsen örömet a gyermekek számára a zene hallgatása.

A 3-4 éves gyermekek ismerjenek meg 5-6 mondókát, 10-14 dalos játékot, 2-3 alkalmi dalt. A mondókák hossza 2-1 motívum, a dalok hossza 8-12 ütem /4-6 motívum /, a hangterjedelem lehetőleg tiszta kvint távolság legyen. Tempótartás kb. 66-80 lökülettel az óvónő segítségével.

- Hallás fejlesztés:

1. Magas-mély reláció /oktáv /
2. halk-hangos reláció
- 3.hangszínek megfigyelése
- 4.zenehallgatás

- Ritmusérzék fejlesztés:

- 1.egyenletes lüktetés
- 2.ütőhangszer /dob /

A 4-5 éves korú gyermekek ismerjenek meg 4-5 mondókát, 12-15 dalos játékot, 3-4 alkalmi dalt. A mondókák hossza 4-6 motívum, a dalok hossza 12-16 ütem /6-8 motívum /, a dalok hangterjedeleme lehetőleg pentaton legyen. A tempó tartás kb. 80-92 lüktetéssel

- Hallás fejlesztés:

- 1.Magas-mély reláció /oktáv, kvint /
- 2.halk-hangos
- 3.dallamfelismerés
- 4.hangszínek megfigyelése
- 5.zenehallgatás

- Ritmusérzék fejlesztés:

1. egyenletes lüktetés
- 2.ritmuskiemelés
- 3.gyors-lassú
- 4.kettes lüktetés
- 5.ütőhangszer /dob, háromszög /

Az **5-6-7 éves** gyermekek ismerjenek meg 3-4 mondókát, 16-20 dalos játékot, 5-6 alkalmi dalt. A mondókák hossza 6-12 motívum, a daloké 12-18 ütem is lehet. A dalok hangterjedelme ebben a korcsoportban is pentaton, esetleg hexachort is legyen. A tempó tartás kb. 92-108 lüktetéssel

- Hallás fejlesztés:

- 1.Magas-mély reláció /oktáv, kvint, terc /
- 2.halk-hangos
- 3.dallamfelismerés
- 4.dallambújtás
- 5.motívum visszhang
- 6.hangszínek
- 7.zenehallgatás

- Ritmusérzék fejlesztés:

1. egyenletes lüktetés
- 2.dalritmus kiemelés
- 3.dal felismerés ritmusról
- 4.gyors-lassú
- 5.kettes lüktetés kiemelése
- 6.ütőhangszer /dob, háromszög, cintányér /

A zenei nevelést egymásra épülő 3 éves távlatban kell elképzelnünk. Az egyes fejlesztési területek mindhárom korcsoportban előfordulnak, kétirányú összefüggésében kell tehát a feladatokat áttekinteni:

A zenei képességek hároméves fokozatos fejlesztése, az egy korcsoportra váró egyéves feladatok.

A dalanyag 3 év alatt fokozatosan bővül, minőségileg és mennyiségileg is. Fontosnak tartjuk a kiscsoportban tanult dalok gyakori ismétlését a középső csoportban, és az első két év anyagának ismétlését a nagycsoportban. A kedves játékok vissza-visszatérése mindenkinek sok örömet okoz. A zeneileg lassabban fejlődő gyermekeknek a könnyű, ismert dallamok jó gyakorlási lehetőséget nyújthatnak. A kis hangterjedelmű, rövid dalokban szemléletesen tudunk különbségeket, hasonlóságokat bemutatni.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végén

- A gyermekek szívesen énekeljenek, legyenek oldottak a játéokban, énekeléskor derűsek, vidámak.
- Tudják megkülönböztetni a zenei fogalompárokat. Érzékeljék az egyenletes lüktetést és a dalok ritmusát, ezek mozgásukban is tükröződjének.
- Tudjanak élvezettel figyelni a zenehallgatásra, hangszerjátékra.
- Ismerjék az egyszerű ritmushangszereket, használni tudják azokat.

Sikerkritériumok:

- Szívesen hallgat zenét, örömmel játszik dalos játékokat.
- Korához adottságaihoz mértén tisztán énekel. Bátran, akár egyedül is.
- Közben megtanulja, gyakorolja a játékszabályokat, szabálytudata is fejlődik.
- Mozgása esztétikus, képes az egyenletes lüktetést érzékeltetni, ritmust követni.
- Fejlődik zenei hallása, ritmusérzéke, aktivitása.
- Új szavakat, népi kifejezéseket ismer meg, így fejlődik bővül szókincse.
- Felismeri néhány hangszer hangját, és maga is képes hangszerek megszólaltatására (dob, cintányér, triangulum)

4.8. Munka

A munka célra irányuló tevékenység, amely külső irányítással történik. Figyelmet, kötelességvállalást, ezek együttes teljesítését igényli. Eredményéről közvetlen tapasztalatokat szereznek a gyermekek. Felelőséggel jár, melyhez megfelelő ismeret, beállítódás szükséges

Célja

A sokféle változatos, munkajellegű tevékenység során olyan készségek tulajdonságok, szokások alakuljanak ki, melyek pozitívan befolyásolják a gyermekek környezethez való viszonyát, közösségi kapcsolatát, kötelességteljesítését.

Feladata

A mindennapos rendszeres feladatvégzés során váljanak képessé az önkiszolgálással kapcsolatos tevékenységek.

- Jussanak el a saját személyükkel kapcsolatos tevékenységek kialakulása után a közösség érdekében végzett munkáig.
- Végezzenek a növények és állatok gondozásával kapcsolatos tevékenységeket.
- Vegyenek részt a külső környezet alakításában.

Munkajellegű tevékenységek óvodánkban

Önkiszolgálás

A gyermekek a saját személyével, kapcsolatos feladatokkal, annak sorrendjével a felnőtt segítségével ismerkedik meg: testápolás, öltözködés, saját személyével kapcsolatos igényesség /holmijuk rendbetartása, óvása.../, kulturált étkezési szokások elsajátítása.

Naposi munka

Fejlettségüktől függően vezetjük be és fokozatosan bővítjük terítés, teremrendezés.

Alkalomszerű munka

Alkalmi megbízatások, melyek a nap folyamán gyakori elemei a gyermekek tevékenységének. Ezeknek körét meghatározza a gyermekek fejlettsége, személyisége. Óvodai életünknek szerves része a mozgás, ehhez szükséges eszközök előkészítésében, elrakásában életkoruknak megfelelően vegyenek részt.

Növény és állatgondozás

A környezővilág megismerésének egyik része a növények és állatok fejlődésével, gondozásával, védelmével való ismerkedés. Sok lehetőség adott óvodán belül ezeknek a tevékenységeknek a végzésére: élősarok gondozása, virágoskert ápolása, akvárium, madáretető gondozása.

Környezet rendjének megőrzése

Az óvoda belső környezetének, udvarának ápolása, tisztán tartása, védelme. Legyenek rendszeres tevékenységek, melyek a szokások kialakulását erősítik, és alkalomhoz kötődőek melyek az élményszerűséget biztosítják.

Őszi munkatevékenységek

Termések, falevelek összegyűjtése, szállítása, akvárium, csoportszoba dekorálása évszaknak megfelelően, az udvar folyamatos takarítása, tisztántartása, virágok magvainak gyűjtése.

Gyümölcsök, zöldségfélék elrakása télire / befőzés, aszalás .. /

Növények cserépbe, ládába ültetése, a kint maradók betakarása,

Cserepes virágok gondozása.

Vitaminsaláták, gyümölcssaláták készítése.

Képgyűjtés az évszaknaptárra.

Téli munkatevékenységek

Természetsarok gondozása

Madáretetők elhelyezése, madáreleség készítése, madarak folyamatos etetése

Ajándékkészítés a kisebbeknek, szülőknél az összegyűjtött természetes anyagokból.

Csiráztatás, ültetés vetőládába.

Képgyűjtés az élősarokba.

Tavaszi munkatevékenységek

Locsolás, gyomlálás, a gaz elszállítása.

A növényzet védelme, gondozása / fák, bokrok, fű /

Zöldségek, virágok folyamatos ápolása, felhasználása.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végén

- A rájuk bízott feladatot, munkát önállóan szívesen végezzék.
- Figyeljenek saját maguk és környezetük rendezettségére.
- A környezetükben lévő növényeket, állatokat óvják, gondozzák.
- Tanulják meg a legszükségesebb eszközök, szerszámok célszerű használatát.
- A közösen végzett munka járuljon hozzá a társas kapcsolatok alakulásához, ezek örömeinek átéléséhez.
- A tevékenységük gyakorisága, annak hatása erősítse meg a gyermekekben a munka játéktól eltérő jegyeit.

Sikerkritériumok:

- Szívesen vállal egyéni megbízásokat.
- A barkácsoláshoz használt eszközöket, anyagokat gondosan rakja el.
- Részt vesz a kerti munkában.
- Az étkező asztalt esztétikusan teríti meg.
- Étkezés után az edényeket elrakja.
- Aktívan vesz részt a teremrendezésben ágyazásban.
- Szívesen végez munkajellegű tevékenységet.
- Önállóan , örömmel, igényesen végzi feladatát, kisebb megbízásokat.
- Szívesen segítenek egymásnak, felnőtteknek és kisebb társaiknak
- Ügyel saját személye és környezete rendjére.

4.9. A tevékenységben megvalósuló tanulás

Nevelésünkben a tapasztalatok, az ismeretek, a tanulás tartalma a közvetlen környezetből származnak, tehát ennek megfelelően kell kiválasztani az alkalmas helyszínt.

A tanulás az egész nap folyamán adódó helyzetekben alakul ki.

Értelmezésünk szerint a tanulás egyenlő a tapasztalatszerzéssel, mely a pszichikus képességstruktúrákon keresztül, sok-sok mozgással és játékkal alakítható. Fontosnak tartjuk az ismeretek átadását, bővítését, de nem a mennyiséget tartjuk fontosnak, hanem a tanuláshoz szükséges alapkészségek képességek, kulcskompetenciák fejlesztését.

Célja

A gyermeki gondolkodás fejlődésének irányítása, kíváncsiságra, megismerési vágyukra, érzelmi beállítottságukra, önkéntelen figyelmükre alapozva.

Feladata

- A gyermekek ismereteinek, tapasztalatainak bővítése, feldolgozása, a megismerési képességek fejlesztése.
- A környezet megfigyelésére, felfedezésére való nevelés.
- A valóság-hű észlelésre, figyelemösszpontosításra való képesség, probléma megoldó és kreatív gondolkodásra való nevelés.
- A gyermekek egyéni érdeklődésének megfelelő tevékenységek biztosítása.
- A gyermekek önállóságának, figyelmének, kitartásának, feladattudatának fejlesztése.

Speciális feladat

A mozgásos tapasztalatokból gyökerezethetőek az értelmi műveletek egyben az önmagukról kialakított test séma is, amely a pszichés én idegéletteni leképeződése.

- Gazdagodjon ismeretanyaguk többféle és több oldalról való megtapasztalás segítségével
- Képesek legyenek mindezeket gondolati síkon megfogalmazni, kifejezni.
- Szélesedjen testükről szerzett információjuk
- Sajátítsák el a koreai számlálást 10.-ig, amely a *taekwondóban* nélkülözhetetlen, mert rendszeresen használjuk
- Fegyelem, önfegyelem, monotónia tűrés kifejlesztése, amely az iskolai tanulás alapjául szolgál
- *Az angol nyelvű óvó néni bekapcsolódik a foglalkozásokba, a mindennapi tevékenységekbe, gondozásba, játékokkal, dalokkal, mondókákkal segíti a gyermekeket, hogy könnyebben elsajátítsák a nyelvet. Ezáltal az idegen nyelv természetesen veszi őket körül, állandó része a mindennapoknak. A heti két fejlesztő foglalkozás által a gyerekek elsajátítják a mindennapi életben használt alapszókincset, ezzel is előkészítve a későbbi iskolában folytatódó nyelvtanulás alapjait.*

A tanulás tartalma, lehetőségei

Az óvodai tanulás a játék motivációs bázisára épül. A tanulás alapja az óvónő és a gyermekek kölcsönös egymásra ható tevékenysége. A szabadon választott játék óriási információhalmazt tartalmaz, melyből a gyermekek mindig azt az egységet választja ki, amelyekre az adott játék során szükség van. A többszöri ismétlések hatására az ismeretek szinte spontán beépülnek a meglévő rendszerbe. Felidézhetőek, felhasználhatóak lesznek azonos, hasonló és később eltérő szituációkban is. Tehát a gyermekek tanul, igyekszik felhasználni, ami számára fontos, ami eredményt, sikert hoz. E tanulási formában nagyon lényeges az utánozható pozitív példa. A megjelenés, hanghordozás az attitűdök, a mimika, a gesztus.

A gyermeknek lehetőséget adunk a próbálgatásra, a felfedező tanulásra. Mindezekre olyan légkört igyekszünk kialakítani, amelyekben a gyermekek szorongás nélkül, érdeklődéssel tevékenykedhet. Közben kialakul a bizalom, a kölcsönös megértésen és segítségen alapuló felnőtt-gyermekek kapcsolat.

A tanulás módszerei, szinterei

A mikrocsoportos fejlesztések alkalmával a kötetlenség a fontos, de benne tudatosan tervezett módon történik a differenciált fejlesztés. A kisebb csoportokban való fejlesztésben nagyobb a lehetőség az egyéni bánásmódra. Egy-egy tevékenységre bármikor visszatérhetünk, és lehetőség adódik, hogy legalább egyszer minden gyermek részt vegyen benne.

Kötött formát főleg a nagyobb gyermekeknél alkalmazzunk a - szándékos figyelem, a kitartás, önfegyelem, csoporthelyzet, feladattartás, a türelem fejlesztéséhez - azaz az iskolakészültséghez fontos magatartás kialakításához. A folyamatos és alkalmi megfigyelések kapcsán a sok cselekvés, sokoldalú érzékelés biztosításával érjük el később a belső motiváltságon alapuló ismeretszerzést. A játék, a játékos tevékenység rugalmas időkeretben zajlik, két óvodapedagógussal, heti váltásban.

Mindkét tanulási formában érvényesül a nevelői céltudatosság, a pedagógiai önállóság.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végén

- Képesek legyenek a folyamatos figyelemösszpontosításra, a problémamegoldó kreatív gondolkodásra.
- Ismerkedjenek meg az elemi ok-okozati összefüggésekkel. A környezet mennyiségi, formai, színbeli eltéréseivel, matematikai fogalmakkal.
- Alakuljanak ki jártasságaik, készségeik, melyeknek révén érzelmileg motivált cselekvés gondolkodási szintjéről eljutnak a fogalmi gondolkodásig.

Sikerkritériumok:

- A gyermekek érdeklődőek, bátran kérdeznek.
- Szívesen vesznek részt a tervezett, szervezett, kezdeményezett irányított játékokban, tevékenységekben.
- A tanuláshoz szükséges kompetenciák koroknak megfelelően fejlettek.
- A részképesség és tanulási zavaros gyermekek időben megfelelő szakemberhez kerülnek.
- A tehetséges gyermekek is megtalálják a kiemelkedő képességüknek megfelelő tevékenységet.⁵ Az óvoda hagyományos ünnepei és egyéb rendezvényei

5.1. Az óvoda ünnepei, hagyományai

- születésnapok megünneplése
- Mikulás
- Karácsony
- Farsang
- Március 15.
- Húsvét
- Anyák napja
- Taekwondo bemutató
- Gyermeknap - sportrendezvények
- Évzáró, iskolába menők búcsúztatása

5.2. Az óvoda kirándulásai

- Ősszel és tavasszal egész napos kirándulás

5.3. Az óvoda sport programjai

- Kerületi Ovis Olimpia
- Gyermeknap keretén belül szülőkkel közös sportnap

6. Az óvoda kapcsolatai

6.1. Óvoda- család

Ismerkedés az óvodával

A szülőknek lehetőséget adunk, sőt szorgalmazzuk, hogy gyermekükkel a beszoktatás előtt látogassanak el az óvodába.

A családdal való kapcsolatunkat igyekszünk közvetlenné, melegen családiassá tenni, a gyermekek fejlődéséről, problémáiról folyamatosan, aktualitásnak megfelelően adunk tájékoztatást.

Az óvodát csoportot érintő információkat szülői értekezleteken beszéljük meg. Aktualitásnak megfelelően (pl: iskolaválasztás) a pszichológus bevonásával, kisebb csoportos beszélgetéseket kezdeményezünk, ahol igyekszünk megnyugtató választ adni a nehézségek, problémák feldolgozására, amennyiben a szülő nyitott erre.

A szülők javaslatait, észrevételeit a gyermekek életkori sajátosságának maximálisan tiszteletben tartásával vesszük figyelembe, rugalmas határt szabunk azoknak a túlzott igényeknek és elvárásoknak, amelyek szakmai meggyőződésünkkel nem egyeznek.

Nyílt napok

Célja a gyermekek közösségben való megnyilvánulásainak, kapcsolatainak, tevékenység formáinak megismertetése a szülőkkel.

Helyszínei: óvodai csoportszoba, udvar, tornaszoba.

A nyílt napok történhetnek a szülők kérésére, de a pedagógusok javaslatára, iskolakezdés előtt, vagy általánosan meghirdetett módon.

Fogadó órák

Célja: a személyre szabott információcsere, segítségadás, tanácsadás, javaslattétel, döntéselőkészítés. Történhetnek –hasonló módon a nyílt napokhoz, a szülő kérésére, a pedagógusok javaslatára, illetve neurológus, ortopéd szakorvos, pszichológus stb. bevonásával. A fogadó órák időpontjait minden esetben előre egyeztetjük.

Közös programok

Ünnepek, megemlékezések, kirándulások, kulturális és sportesemények, hagyományok ápolása. Lehetőséget teremtünk a családok problémáinak, értékrendszerének, nevelési elveinek közös megismerésére. Felébreszthető az emberi kapcsolatok ápolásának igénye.

6.2. Óvoda- bölcsőde

Áprilisban szülői értekezleten veszünk részt, ahol tájékoztatjuk a szülőket óvodánk életéről

6.3. Óvoda-iskola

Folyamatosan tájékoztatjuk a szülőket a kerületi, illetve a kerületen kívüli iskolák működéséről, felvételi rendszeréről. Nyitott napokon biztosított az egyéni igényeknek megfelelő érdeklődés kielégítése.

6.4. Egyéb kapcsolatok

Kirándulásaink, Múzeum és színházlátogatások alkalmával igyekszünk minél szélesebb körű kulturális kapcsolatot kiépíteni.

Az óvoda gyermekorvosa látogat bennünket, megbeszéljük az esetleges problémákat. Hallás, látásvizsgálatot elvégzi.

Iskolába készülő gyermekeknek alkalmassági vizsgálata.

7. Sajátos feladataink, speciális szolgáltatásaink

7.1. Gyermekvédelmi munka az óvodában

Programunkban a gyermekvédelem minden esetben a törvényesség határain belül valósul meg.

Elfogadjuk, a szülő elsődleges jogát a neveléshez, az óvoda kiegészítő szerepet tölt be a családdal együttműködve.

Minden gyermekeknek joga van öt kiskorúsága folytán a családja, az állam és társadalom részéről megillető olyan védelemre és gondoskodásra, amely a megfelelő testi, szellemi lelki, erkölcsi és társadalmi fejlődését biztosítja.

Az óvodai gyermekvédelem célja:

Prevenció során feltárni mindazokat a tényeket, okokat melyek a gyermekek fejlődését veszélyeztethetik.

Az óvodás gyermekek családi helyzetének évenkénti felmérésének elkészítési szempontjai:

- Az óvodások száma összesen:
- Ebből a veszélyeztetettek száma:
- Hátrányos helyzetű gyermekek száma
- Három vagy többgyermekes családban élők száma
- Csonka családban nevelődők száma (elvált vagy egyedülálló)

A gyermekek veszélyeztettségének okait vizsgáló szempontok:

Családi környezet

Nevelési hiányosságok
Egészségügyi okok
A gyermekek személyiségben rejlő okok
Anyagi okok
Megromlott családi kapcsolat

Családon kívüli környezet

pszichiátriai kezelés
Váltakozó párkapcsolatok

Feladata:

Az ismeretek birtokában megtenni a megfelelő intézkedéseket.

Kapcsolatot tartunk:

- Az óvoda védőnőjével
- A kerület gyámügyi hivatalával
- Gyermekjóléti szolgálattal
- Családsegítő központtal
- Humánpolitikai Irodával
- Nevelési tanácsadóval
- Pszichológussal

Veszélyeztettség kritériumai:

- Környezeti ok: családi környezet
  családon kívüli környezet
- A gyermekek személyiségében rejlő okok.

A gyermekvédelmi szempontból szükségesek a következők:

- Évente kötelező a gyermekvédelmi program elkészítése, felülvizsgálata
- A gyermekvédelmi ismereteink karbantartása, bővítése
- Rendszeres konzultáció óvodapedagógus - fenntartó alapító és a szülők között
- Szükség esetén családlátogatások szervezése

Sikerkritériumok:

- Csökken a veszélyeztetet és hátrányos helyzetű gyermekek száma
- Minden rászoruló időben megkapja a segítséget.
- A szülők bátran fordulnak az óvónőkhöz és a vezetéshez gondjaikkal.
- A segítő szervezetekkel hatékony együttműködés alakul ki.

7.2. Speciális szolgáltatásaink

Logopédus az évelején felméri és segíti hetente egy alkalommal az egyéni speciális fejlesztésre szoruló gyermekeket.

- Nevelési időben szervezett:
- úszásoktatás
  - angol nyelvhez szoktatás
  - korcsolya
  - sakk foglalkozás
  - taekwondó foglalkozás

Esélyegyenlőségi program

Cél :

- Megfelelő minőségű és időtartamú óvodai nevelés biztosítása az arra szoruló gyermekek részére.
- Az intézményben a szegregációmentesség és egyéni bánásmód érvényesítése
- A gyermekek differenciált fejlesztése, egyéni képességeik figyelembevételével
- Gyermekközpontú családorientált szemlélet kialakítása

Feladat:

- Egyéni differenciált készség és képességfejlesztés, egyénre tervezetten, a gyermek fejlődését folyamatosan nyomon követve
- Hatékony együttműködés kialakítása a szülőkkel, valamint az óvodán kívüli szervezetekkel.

Óvodánkban nincs HH-s és SNI-s gyermek.

8. Óvodánk ellenőrzési, értékelési rendszere

8.1. Írásos dokumentumok

Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja
A helyi nevelési program kiemelt feladatai
Az éves pedagógiai, működési terv
Aktuális szervezési - tanügy igazgatási feladatok
Elemzés, értékelés
Feltáró elemző munka, kiemelt pedagógiai megfigyelése, kísérletek, bemutatók tervezése
Gyermekvédelmi munkaterv
A gyermekcsoport nevelési tevékenységi programja
szokás- és szabályrendszer tervezése
eseményterv-programterv
a tevékenységi rendszer fejlesztési terve
időkeret közösségi döntés alapján évente meghatározva!

Egyéni fejlődés, fejlesztés dokumentuma
Egyéni fejlettséget diagnosztizáló, tényfeltáró helyzetelemző és fejlesztési feladatokat tervező dokumentum, amely 3-7 éves korig kiterjed a nevelési és tanulási folyamatokra is
Tehetséges gyermekek egyéni fejlesztési munkanapló
Szakértői Bizottság, Nevelési Tanácsadó véleményét tükröző dokumentumok
Felvételi-mulasztási napló
Pontos adat kezelés Naprakész nyilvántartás –

Elveink: az objektív értékelés, amely alaposságot, körültekintést igényel.

A gyakorlati munka elemzése során elsődleges szempont az önálló munka tiszteletben tartása, a módszertani szabadság biztosítása, a pozitív megerősítés, az elfogadott elvek számonkérése.

A fejlődés nyomon követése, jellemzői az óvodáskor végére

A gyermekek fejlődésének mérése értékelése

Az egyéni képességfejlesztés mindenhol érvényesül. mindegyik óvodapedagógus tudja hogy melyik gyermeket miben, mivel kell fejleszteni ahhoz hogy önmagához képest optimálisan fejlődjön. Ehhez elengedhetetlen a fejlődési szakaszok nyomon követése, mérése, elemzése értékelése és a további fejlesztési menet meghatározása.

Kiemelt jelentőségű a gyermekek megfigyelése a spontán és irányított szempontok alapján szerzett információk rögzítés.

A gyermek és körülményeinek megismerése a beiratkozással kezdődik, majd folytatódik az óvodába kerülési időszak feltárásával, anamnézis felvételével. A gyermek fejlettségét anamnézis lapon rögzítjük, és követjük az óvodába lépéstől az iskola kezdésig (általános nevelési területek). Megfigyeléseinket folyamatosan rögzítjük, az elért fejlettségi szintet dátummal regisztráljuk. Az ezeket az információkat tartalmazó dokumentumokat a gyermek személyiségdossziájában tároljuk. A gyermek rajzfejlődésének főbb állomásait mutató dokumentumait egybegyűjtjük (pl. emberábrázolás).

Amennyiben a gyermek valamely szakszolgálat által készített szakvéleménnyel is rendelkezik, úgy ez a dokumentum is bekerül a dossziéba.

a rögzített adatokról mindenkor- egyéni fogadóóra keretében – a szülőket tájékoztatjuk, akik aláírásukkal igazolják, hogy részt vettek a tájékoztatáson, illetve nyilatkoznak egyetértésükről a rögzítettekkel kapcsolatban.

Egyéni fejlettségmérő lapok

A konkrét mérés elvégzéséhez 5 mérési terület kijelölésére került sor, amelyet az intézmény nevelőtestülete fogadott el. Az egyes mérés területeihez több szempont tartozik, melyeknek a jellemzőire kíváncsiak vagyunk, a szempontok mellé 0-tól 8-ig tartó szöveges skála tartozik, amely által a megfigyelésre épülő mérés regisztrálható.

Ennek lényege, hogy a megfigyelés során nemcsak saját magát az eredményt írjuk le, hanem értékítéletet mondunk a megfigyelt jelenségről, az előzetesen elfogadott skálán történő elhelyezés útján. az elkészített táblázatokba évente egyszer kerül sor a számjegyekkel történő rögzítésre.

A számok felhasználásával nyomon tudjuk követni a gyermekek önmagukhoz képesti fejlődését a különböző nevelési területeken. A rendelkezésre álló adatok további elemzés céljára és ok feltárára is hasznosítjuk.

Intézményi mérési, értékelési területek, szempontok

Testi képességek

- Fizikális adatok
- Motoros képességek(kondicionáló, koordinációs képesség: nagymozgás / finommotorika
- térbeli tájékozódás)
- Testséma ismerete

Értelmi képességek

- Az érdeklődés hiánya
- ÉSZLELÉS
- Vizuális észlelés(szemfixáció)
- Taktilis (tapintásos észlelés)
- Vizuális ritmus
- Vizuális időrendiség
- vizuális észlelés- a forma egészének észlelése
- Vizuális memória- globális észlelés
- Tapintásos – vizuális észlelés
- Auditív vizuális észlelés
- EMLÉKEZET
- Rövid távú emlékezet(auditív, verbális, sorrendiség)
- Hosszú távú emlékezet
- FIGYELEM
- Szándékos figyelem, (figyelem terjedelme)
- Figyelemátvitel
- Figyelemmegosztás
- KÉPZELET

- Kreativitás
- GONDOLKODÁS
- Gondolkodási műveletek
- SZÁMOLÁSI KÉPESSÉG
- Számsor ismerete
- Matematikai műveletvégzés

Érzelmi akarati képességek

- ÉRZELEM
- alapvető érzelmi állapot
- Temperamentum
- Érzelmi reakciók minősége- indulat érzelmek kifejeződése
- Mások érzelmeinek kifejeződése, empátia
- Társaival szembeni érzelmek
- Feladattudat, a szervezett tevékenységekhez fűződő érzelmi viszony.
- AKARAT
- Akadályok nehézségek leküzdésének módja (frusztrációs tolerancia)
- Szabálytudat
- Késleltetés
- Siker esetén mutatkozó érzelmi megnyilvánulás
- Kudarc esetén mutatkozó érzelmi megnyilvánulás

Szociális képességek

- ÖNISMERET, ÉNKÉP, ÖNÉRVÉNYESÍTÉS
- Önértékelés,
- Önbizalom
- Az önérvényesítés módja
- NORMÁKHOZ, SZABÁLYOKHOZ, SZOKÁSOKHOZ VALÓ VISZONY
- Egészségügyi szokások
- Udvariassági szokások
- Tevékenységhez kötődő együttműködési formák
- TÁRSAS KAPCSOLATOK
- A gyermek közösségben elfoglalt helye
- A gyermek viszonya a mikrocsoporthoz
- TEVÉKENYSÉGHEZ VALÓ VISZONY A SZERVEZETT TEVÉKENYSÉG ESETÉN
- Kezdeményezőkézség
- Segítség igénylése
- Segítség nyújtása
- Szervezőképesség
- Együttműködési képesség
- Alkalmazkodóképesség

Anyanyelvi képességek

- nyelvhasználat
- fonémahallás
- képolvasás

- kifejezőkészség
- versmondás jellemzői
- mesemondás jellemzői

Óvoda- iskola átmenet támogatása

Iskolaérettség elérését támogató pedagógiai munka biztosítása az intézményben

- Tanulási képességek megalapozása
- Tanulási és egyéb rész-képesség zavarok kialakulásának megelőzése szűrővizsgálatokkal és egyéni fejlesztéssel
- Megoldási késztetés, monotónia tűrés, az alkotásvágy, kreativitás szükséges szintjének kialakítása

Iskolaválasztás támogatása

KARATE KÖLYÖK ÓVODÁNK bemutatása

A sportos óvodákkal közös óvoda-iskola átmenetet elősegítő program kidolgozása

- Kölcsönös hospitálások
- esemény megbeszélés
- nagycsoportosaikkal iskolalátogatások
- gyermekek mérési eredményeinek megismertetése

A kisgyermek többsége óvodáskor végére eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet, belép abba az állapotba, amelyben az óvodásból iskolássá érik. A rugalmas iskolakezdéshez figyelembe kell venni az életkoron túl az egyéni fejlettségi szintet. Az iskolakezdésnek testi, lelki és szociális kritériumai vannak, melyek közül egyik sem hanyagolható el, mindegyik egyformán szükséges a sikeres iskolai tanulás megkezdéséhez.

- A testi fejlettség szintje (alakváltozás, teherbírás, összerendezett, harmonikus mozgás, testi szükségletek kielégítésének szándékos irányítására való képesség.)
- A lelki képességek szintje (lelkileg kiegyensúlyozott, ismeri a viselkedés általános szabályait, a tanuláshoz szükséges képességek fejlettsége- szándékos bevétele és figyelem-megfelelő kommunikáció, elemi ismeretek önmagáról a környezetéről)
- a szociális képességek szintje (szociális érettség- elfogadás, együttműködés, kapcsolatteremtés,- alkalmazkodó képesség, feladattudat kialakulóban, az ismeretszerzéshez szükséges tulajdonságok megléte)
- Ötéves kortól kötelező az óvodába járás. Az óvodai nevelés a gyermek egész személyiségére irányul.
- Szükség esetén speciális szakemberek segítségének igénybevétele
- A különleges gondozásra jogosult gyermekek a fejlettségüknek megfelelő intézményben kezdik meg iskolai életüket.

8.2.A pedagógiai gyakorlat ellenőrzése, értékelése két szinten történik:

- Az óvónő írásbeli munkája
- A gyermekek fejlettsége

A gyermekcsoport fejlettségének értékelése az egyéni megfigyelések eredményeinek és az egyéni munkák áttekintése után közös konzultációval történik.

Mivel a gyermekek megfigyelési adatait folyamatosan írjuk az óvodás évek alatt, ezért az összehasonlítás azonnali eredményt mutat. A fejlettségi mutatók ismeretében a gyakorlati munka megfigyelése, egészíti ki az óvodapedagógusi gyakorlat ellenőrzését és értékelését.

Az óvodapedagógusok pedagógiai munkájának önellenőrzésére, ellenőrzésére azért van szükség, hogy munkánk értékelésével tisztában legyünk, megőrizzük a megújulás képességünket, innovációnkat.

Az ellenőrzés a nevelési év folyamán előre ütemezetten történik - az óvoda éves pedagógiai, működési terve tartalmazza. Év végén összegző értékelés készül. Az egész óvodát érintő folyamatokban kiemelt jelentőségű a kimenet, az iskolába lépés szorosabb ellenőrzése, értékelése.

Az egyéni fejlődést tartalmazó dokumentum szempontjai

1. **Önállóság fejlődése - egészséges életmód alakítása**
  - önkiszolgáló munka (öltözés, étkezés, testápolás)
  - egyéni igények, jellemzők
2. **Érzelmi nevelés- beilleszkedés**
  - önállóság (bátorság, magabiztosság, szabályok betartása stb.)
  - kapcsolatteremtő képesség
  - együttműködés a tevékenységekben (kitartás, fegyelmezettség, baráti kapcsolatok)
3. **Játék**
  - a gyermekek élményanyaga, a játék fejlődése, fajtái, sajátossága
  - együttműködés a játékban
  - a gyermekek helye a játszócsoportban
  - érzelmi megnyilvánulások
4. **Kommunikációs képesség**
  - beszédhallás, beszédértés, szóbeli reprodukció, beszédelfogás, tiszta beszéd
  - hangok ejtése, szókincs
  - mondatszerkesztés
  - értelmes, folyamatos, összefüggő beszéd
5. **Kognitív képesség**
  - vizuális észlelés, alaklátás és formaállandóság (alak, forma, méret, szín, rész-egész viszony)
  - téri tájékozódás (oldaliság, irányok, viszonyok)
  - keresztcsatornák fejlődése, dolgok eredete
  - észlelt összefüggések vizuális megfogalmazása
  - feladatmegoldó képesség
  - gondolkodási műveletek (következtetés, konkretizálás általánosítás, összehasonlítás /különbség – azonosság /)
  - verbális, vizuális memória és a figyelem tarósága, terjedelme
6. **Motoros képesség**
  - nagy mozgások (tempója, ritmusa, iránya)
  - finommotorika
  - szem-kéz, szem-láb koordináció
  - kezesség
  - testséma fejlődése (testrészek ismerete, oldaliság, elülső és hátulsó rész, függőleges zóna)
  - testrészek mozgatása

A gyerekek észlelési képességének fejlettsége

A gyerekek megfigyelésének szempontjai alapján vezetett egyéni fejlődési dokumentum Ellenőrzése folyamatosan történik. Év közepén az iskolába készülő gyerekek fejlődési eredményeiről írásos értékelést ad az óvodapedagógus a sikerkritériumok figyelembevételével.

A csoport év végi értékelése határozza meg a következő nevelési év kiemelt feladatait. A program sikerkritériumát a “Fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén” címmel kiemelt programelem jelenti.

A felsorolt mérések mellett az óvoda programja bevalásának ellenőrzésére a következő:

1. A szülők elégedettségének felmérése kérdőív segítségével
2. a gyermekek fejlettségének megállapítása (kimenet szabályozás) megfigyelés alapján:
  - szem, kéz koordinációja
  - téri tájékozódás, térészlelés, térbeli viszonyok
  - mozgásos (kinesztetikus) észlelés fejlődése
  - alak háttér megkülönböztetése, alak konstancia
  - verbális fejlődésmérése szeptemberben és áprilisban
  - a másodlagos szocializáció eredménye
  - a bevezetést követő első nevelési év végén átfogó értékelés
  - megjelennek-e a nevelő-fejlesztő tartalmak
  - a program milyen eredményeket hozott
  - a nevelők, szülők szemléletét milyen mértékben befolyásolja a program,
  - mit mutatnak a szülők visszajelzései.

A bevezetést követően 3 évenként a nevelési folyamat vizsgálata a kimenet oldaláról.

- Minőségbiztosítás
- Mennyire sikeres az óvodánk nevelő – fejlesztő munkája?
- Az értékelés a sikerkritériumok figyelembevételével történik.
- Célja a hatékonyság, a minőségjavítás, az önképzés és továbbképzés tudatos tervezése.

A vizsgálat módszere:

- dokumentum elemzés
- közvetlen megfigyelés
- beszélgetés szülőkkel, óvodapedagógusokkal
- interjú kérdőíves elemzés (volt óvodásaink szülei, iskolai tanítók)
- mérés (átlagos és tehetséges gyermekeknél eltérő módon)
- speciális taekwondo foglalkozásban elért eredmények

9. Érvényességi Nyilatkozat

9.1.A helyi nevelési program érvényességi ideje: 2013. szeptembertől visszavonásig

9.2.A helyi nevelési program módosításának lehetséges indokai:

- amennyiben az értékelés alapján szükségessé válik,
- a tárgyi, személyi feltételek, óvodaszerkezeti feltételek megváltoznak
- fenntartó koncepció változásakor
- társadalmi környezet, óvodahasználók nagyobb számú változása, igénye esetén, ha az alapító és a nevelők elfogadják céljaikat.

10. A nevelési program végrehajtásához szükséges, a nevelőmunkát segítő eszköz és felszerelések jegyzéke

A nevelési program végrehajtásához szükséges, a nevelőmunkát segítő eszköz és felszerelések jegyzéke

Helyiségek

Eszközök, felszerelések	Mennyiségi mutató	Intézményi mutató
Csoportszoba	Gyermekcsoportonként 1	1
Tornaszoba	óvodánként 1	1
Logopédiai foglalkoztató Egyedi fejlesztő szoba	óvodánként 1	1
Játszóudvar	óvodánként 1	1
Óvodavezetői iroda	óvodánként 1	1
Óvodavezető helyettesi iroda	-----	-----
Gazdasági iroda	óvodánként 1	óvodavezetői irodában
Nevelőttestületi szoba	óvodánként 1	óvodavezetői iroda
Orvosi szoba	óvodánként 1	óvodavezetői iroda
Gyermeköltöző	óvodánként 1	1
Gyermekmosdó, WC	óvodánként 1	1
Kiszolgálóhelyiségek		
Tálaló-mosogató	óvodánként 1	1
Felnőtt étkező	-----	-----
Felnőtt mosdó	óvodánként 1	1
Felnőtt WC	óvodánként 1	1
Raktár	óvodánként 1	1

Helyiségek bútorzata és egyéb berendezési tárgyai

Csoport		
Óvodai fektető	gyermeklétszám szerint 1	1 csoport 25 db
Gyermekszék	gyermeklétszám szerint 1	1 csoport 25 db
Gyermekasztal	gyermeklétszám szerint 1	1 csoport 6db
Fényvédő függöny	ablakonként az ablakok lefedésére alkalmas méretben	csoportszobában mindenhol van
Szőnyeg	gyermekcsoportonként a padló lefedésére alkalmas méretben	1 nagyméretű szőnyeg
Játéktartó szekrény, vagy polc	csoportszobánként 2	2
Fektető-tároló	valamennyi szivacs tárolásához szükséges mennyiség	1 szekrény
Élősarok állvány	gyermekcsoportonként 1	1
Hőmérő	gyermekcsoportonként 1	1
Óvodapedagógusi asztal	gyermekcsoportonként 1	nem igénylik
Felnőtt szék	gyermekcsoportonként 2	irodában 4 db
Eszköz-előkészítő asztal	gyermekcsoportonként 1	1
Textiltároló szekrény	gyermekcsoportonként 1	1
Edény-és evőeszköz tároló szekrény	gyermekcsoportonként 1	1
Szeméttároló	gyermekcsoportonként 1	3

Tornaszoba		
Tornapad	2	2 pad, 4 tornaszámoly
Tornaszőnyeg	1	3
Bordásfal	2	2
Óvodai többfunkciós mászó készlet	1	2 db komplex Greiswald készlet
Egyéni fejlesztést szolgáló speciális felszerelések	három gyerek egyidejű foglalkoztatásához	3 féle függő lengő eszközök, kosárlabdaháló
Logopédiai foglalkoztató, egyéni fejlesztő szoba		
A tanulási képességet fejlesztő eszközökkel		
Tükör	1	1
Asztal	1	1
Szék	2	2
Szőnyeg	1	1
Játzóudvar		
Kerti asztal	csoportonként 1	1
Kerti pad	csoportonként 2	3
Babaház	csoportonként 1	1
Udvari homokozó	csoportonként 1	1
Takaróháló	csoportonként 1	1
Mozgáskultúrát, mozgásfejlődést segítő, mozgásigényt kielégítő eszközök		5 különböző méretű bicikli, 1 roller 1 kuli, 1 motor 2 autó, 1 traktor, várkomplexum, dupla rugós játék
Óvodavezető iroda		
Íróasztal és szék	1-1	1-1
Tárgyalóasztal	1	1
Szék	4	4
Telefon	1	1
Könyvszekrény	1	1
Iratszekrény	1	1
Számítógép, nyomtató	1	1-1
Óvodatitkári iroda		
Asztal		
Szék		
Iratszekrény		
Számítógépasztal és szék		
Telefon		
Fax		
Számítógép, nyomtató		
Nevelőtestületi szoba		
Asztal		
Szék		
Könyvtári dokumentum		
Könyvszekrény		
Számítógép, nyomtató		
Orvosi szoba		
	Berendezése, felszerelése a 26/1997. (IX.3.) NM rendelet előírásai szerint	megfelelő

Gyermeköltöző		
Öltözőrekesz, ruhatároló, fogas	gyermeklétszám figyelembevételével	fogással ellátott öltözőrekesz
Öltözőpad	gyermeklétszám figyelembevételével	öltözőszekrény része, megfelelő
Gyermekmosdó, WC		
Törölközőtartó	gyermeklétszám figyelembevételével	25 db
Falitükör	gyermekmosdónként 1	3 db
Hőmérő	helyiségenként 1	4 db
Rekeszes fali polc (Fogmosó tartó)	gyermeklétszám figyelembevételével	2 db

Tisztálkodási és egyéb felszerelések

<i>Egyéni tisztálkodó szerek</i>	felnőtt és gyereklétszám figyelembevételével	
Tisztálkodó szerelések	mosdókagylóként 1	3db
Fésűtartó		fésű minden gyermeknek a polcán
Törölköző	felnőtt és gyermeklétszám figyelembevételével	60 db
Abrosz	asztalonként 3-3	21 db
Takaró	gyermeklétszám szerint 1	50 db

Felnőttek munkavégzéséhez szükséges eszközök

Szennyesruha-tároló	óvodánként 1	1
Mosott ruha-tároló	óvodánként 1	1
Mosógép	óvodánként 1	1
Centrifuga	óvodánként	együtt van a mosógéppel
Vasaló	óvodánként 1	1
Vasalóállvány	óvodánként 1	1
Takarítóeszközök	óvodánként 2	2
Kerti munkaeszközök, szerszámok	óvodánként 1	seprű, lapát, gereblye+ kapa, metszőolló, stb.
Hűtőgép	óvodánként 1	1
Porszívó	óvodánként 1	1

Nevelőmunkát segítő játékok és egyéb eszközök

Játékok, játékeszközök (mennyiség eszköz-fajtánként)		
Különbféle játékok (mozgásos játékok, szerepjátékok, építő-konstruáló játékok, szabályjátékok, dramatizálás és bábozás, barkácsolás) eszközei	gyermekcsoportonként a gyermekek 30 % - ának megfelelő mennyiségben	a megjelölt mennyiség bőven rendelkezésre áll
Mozgáskultúrát, mozgásfejlődést segítő, mozgásigényt kielégítő eszközök ének, zene énekes játékok eszközei	gyermekcsoportonként a gyermeklétszám figyelembevételével	a megjelölt mennyiség bőven rendelkezésre áll
Értelmi képességet (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás) és a kreativitást fejlesztő anyagok, eszközök	gyermekcsoportonként a gyermekek 30% - ának megfelelő mennyiségben	a megjelölt mennyiség bőven rendelkezésre áll
Ábrázoló tevékenységet fejlesztő (rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, kézimunka) anyagok, eszközök	gyermekcsoportonként a gyermeklétszám figyelembevételével	a megjelölt mennyiség rendelkezésre áll
A természeti- emberi-tárgyi környezet megismerését elősegítő eszközök, anyagok	gyermekcsoportonként a gyermeklétszám figyelembevételével	a megjelölt mennyiség rendelkezésre áll
Munka jellegű tevékenységek eszközei	gyermekcsoportonként a gyermekek 30 % -ának figyelembevételével	a megjelölt mennyiség rendelkezésre áll.

A nevelőmunkát segítő egyéb eszközök		
Videó (lejátszó)	óvodánként 1	van
Televízió	óvodánként 1	van
Magnetofon	csoportonként 1	1
Diavetítő	csoportonként 1	1
Vetítővászon	csoportonként 1	1
Hangszer (pedagógusoknak)	óvodánként 1	dob, triangulum, cintányér, csengő, csörgő, kasztanyetta, furulya
Hangszer (gyerekeknek)	gyermekcsoportonként a gyermekek 30%-ának megfelelő mennyiségben	a megjelölt mennyiség rendelkezésre áll

Egészség- és munkavédelmi eszközök

Ételminta-vétel (üvegtartály) készlet	óvodánként	a megjelölt mennyiség rendelkezésre áll
Mentóláda	óvodánként	1 db
Gyógyszerszekrény (zárható)	óvodánként 1	irodában
Munkaruha		a megjelölt mennyiség rendelkezésre áll
Védőruha		a megjelölt mennyiség rendelkezésre áll
Tűzoltó készülék	érvényes tűzvédelmi szabályok szerint	2 db

Érvényességi rendelkezés

- A helyi nevelési program érvényessége : 2013. 09. 01-től visszavonásig
- A helyi nevelési program módosítása: szükség esetén
- A helyi nevelési program nyilvánossága: hozzáférhető helyen található, bármikor megtekinthető

Legitimációs záradék a pedagógiai programhoz

1.A Karate Kölyök Magánóvoda módosításokkal egységes szerkezetbe foglalt **pedagógiai programját** Angerman Lászlóné intézményvezető **készítette.**

Budapest, 2013. év 08. hónap 22. nap

.....
intézményvezető

2. A Karate Kölyök Magánóvoda nevelőtestülete a módosításokkal egységes szerkezetbe foglalt Pedagógiai programot 2013. 08. 22. napján tartott határozatképes ülésén át nem ruházható jogkörében meghozott határozatával, 100%-os igenlő szavazattal **elfogadta.** Az elfogadás tényét a nevelőtestület tagjai a mellékelt jegyzőkönyvi kivonat és az ahhoz tartozó jelenléti ív aláírásával tanúsítják.

Budapest, 2013. 08.22.

.....
intézményvezető

3.A módosításokkal egységes szerkezetbe foglalt pedagógiai programot az **óvoda szülői szervezete** (GSZK gondoskodó szülők köre) **véleményezte** és elfogadásra javasolja.

Budapest, 2013.év 08. hó 22. nap

.....
GSZK elnöke

4.A módosításokkal egységes szerkezetbe foglalt Pedagógiai Programot Angerman Lászlóné **intézményvezető** a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 69§ (1) bekezdésének e)pontja alapján **jóváhagyta.**

Budapest, 2013.év 08.hó 22.nap

.....
intézményvezető